

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉS

Az államháztartás 2014. I-VI. havi költségvetési folyamatairól

Jóváhagyom:

Domokos László

elnök

2014. július

Az elemző munkát vezették:

Dr. Pulay Gyula
felügyeleti vezető

Dormán István Zoltán
számvevő, projektvezető

Az elemző munkát végezte:

Eigner György Zoltán
számvevő tanácsos

Federics Adrienn
számvevő tanácsos

Gergely Tilda
számvevő

Kováts T. Balázs
számvevő tanácsos

Steinbacher Anett
számvevő

Vas Lajos
számvevő vezető főtanácsos

Tartalom

1. ÖSSZEGZÉS	4
2. RÉSZLETES ÉRTÉKELÉS	11
2.1. A 2014. évi költségvetés végrehajtását, az államháztartási folyamatokat befolyásoló makrogazdasági tendenciák alakulása	11
2.2. A központi alrendszer egyenlegének alakulása.....	12
2.3. A központi alrendszer adóssága, az államadósság-mutató tervezett alakulása.....	14
2.4. A központi költségvetés bevételei.....	15
Gazdálkodó szervezetek befizetései.....	15
Fogyasztáshoz kapcsolt adók	21
Lakosság befizetései	24
Befizetés az államháztartás alrendszereiből.....	25
Egyéb bevételek	26
2.5. A központi költségvetés kiadásai.....	26
Lakásépítési támogatások	27
Nemzeti család- és szociálpolitikai alap kiadásai	27
2.6. Költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei és kiadásai	28
Szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásai, bevételei	28
2.7. Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések és kiadások.....	29
2.8. Adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások	31
2.9. Egyéb uniós bevételek és hozzájárulás az EU költségvetéséhez	31
2.10. Az elkülönített állami pénzalapok.....	33
2.11. A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai.....	33
A Nyugdíjbiztosítási Alap bevételei és kiadásai.....	33
Az Egészségbiztosítási Alap bevételei és kiadásai	36
Rövidítések jegyzéke	39

ELŐSZÓ

Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Gst.) értelmében a Költségvetési Tanács (KT) félévente véleményt nyilvánít a központi költségvetésről szóló törvény végrehajtásának helyzetéről és az államadósság várható alakulásáról. Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) az ÁSZ elnökének a KT tagjaként ellátandó feladatait – a Gst. rendelkezései alapján – a KT által tárgyalt kérdésekhez kapcsolódó elemzésekkel a KT rendelkezésére bocsátásával segíti.

Elemzésünk célja, hogy a 2014. első félévi költségvetési adatok, a makrogazdasági folyamatokra vonatkozó várakozások alapján bemutassuk a 2014. évi költségvetés várható alakulását, valamint képet alkossunk a 2014. évi hiány és az államadósság-mutató év végi várható mértékéről, valamint az azokat övező kockázatokról. Az ÁSZ a kockázatok számszerűsítésénél bázis alapú becsléses értékelési megközelítést alkalmaz. Az első hat havi pénzforgalmi adatokat az időarányos előirányzathoz viszonyítjuk. Ennek során kockázatot elsősorban azon előirányzatok esetében jelzünk, amelyeknél a teljesülés eltér az időarányostól, és ezt egyedi okok, vagy a megelőző időszak teljesülési adatai nem indokolják. A feltárt kockázatokat – az éves előirányzattól való eltérés várható minimális és maximális értékének megadásával – számszerűsítjük is. Az elemzés az NGM, Kincstár, NAV, ÁKK Zrt.-től kapott adatokon alapul.

Jelen elemzés csak a 2014. évi kockázatos előirányzatok teljesülését részletezi, azon előirányzatok alakulásának bemutatásától, amelyeknél nincs felderített kockázat, a részletes elemzéstől eltekint. Az idei évben a Kormány részéről megfogalmazott, de az Országgyűléshez még be nem nyújtott költségvetési egyenleget érintő kezdeményezéseket az elemzés jelzi, ugyanakkor azok nem kerültek számszerűsítésre.

1. ÖSSZEGLÉS

Az államháztartás központi alrendszerének pénzforgalmi hiánya 2014. év első félévében elérte az éves előirányzat 82,6%-át, 813,7 Mrd Ft-ot tett ki. A központi költségvetés hiánya az éves előirányzatot 0,5%-kal meghaladta, míg a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainál (TB Alapok) és az elkülönített állami pénzalapoknál (ELKA-k) az első félévben szufficit keletkezett.

Az elmúlt évekhez hasonlóan a bevételek és a kiadások az év első felében eltérő nagyságban teljesültek, a tervezett központi költségvetési bevételek 46,9%-a folyt be június végéig, miközben kiadások az időarányos teljesítést meghaladva 51,3%-ot tettek ki. A központi költségvetési bevételek és a kiadások közötti olló a II. félévben várhatóan záródik. A számításaink szerinti legkedvezőtlenebb esetben a költségvetési hiány 61 milliárd forinttal lesz rosszabb a tervezettnél. Ezt az egyenlegromlást azonban az Országvédelmi Alap 100 milliárd forintos tartaléka képes kiegyenlíteni.

A II. félévi egyenlegjavulás mértéke azonban továbbra is függ a makrogazdasági folyamatok alakulásától (infláció, gazdasági növekedés, állampapír-piaci folyamatok). Kockázatot jelent nominális GDP tervezettnél kisebb növekedése, mivel a tervezett EDP hiány 2014. évben mindössze 0,1 százalékponttal marad el a 3,0%-os európai uniós – és a Gst.-ben is megfogalmazott – követelménytől. Továbbá, a Gst. szerinti 2014. évi GDP arányos államadósság tervezett csökkenése a 2013. évihez képest a Kvtv szerint 0,5 százalékpont.

A **gazdálkodó szervezetek befizetéseinek 2014. évi előirányzatainál** a 2013. évi és 2014. év I-VI. havi teljesítések, valamint az évközi folyamatok figyelembe vételével összességében 60,0-85,0 Mrd Ft elmaradás valószínűsíthető. Az elmaradás főleg – az adózói létszámok alakulásából adódóan – a kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA) és a kisvállalati adó (KIVA) esetében jelentkezik, melyet részben kompenzál az egyszerűsített vállalkozói adó (EVA) bevételben jelentkező többlet. A hitelintézeti járadék, a bányajáradék, a játékadó, az egyéb befizetések és a közműadó törvényi előirányzatának teljesíthetőségében az ÁSZ jelenleg nem lát kockázatot.

A **fogyasztáshoz kapcsolt adók 2014. évi előirányzatainál** a 2013. évi és 2014. év I-VI. havi teljesítések, valamint az évközi folyamatok figyelembe vételével összességében 95,0-110,0 Mrd Ft elmaradás valószínűsíthető. A kockázat az általános forgalmi adó (ÁFA) és a jövedéki adó törvényi előirányzatainak teljesíthetőségénél áll fent, amely részben a bázishatásokból, részben pedig a vártnál kedvezőtlenebb forgalmi adatokból adódik. A regisztrációs adó, a távközlési adó, a pénzügyi tranzakciós illeték és a biztosítási adó törvényi előirányzatának teljesíthetőségében az ÁSZ jelenleg nem lát kockázatot.

A **lakossági befizetések** 2014. évi előirányzatainál összességében 16,0-25,0 Mrd Ft többlet várható. Ennek oka túlnyomórészt a személyi jövedelemadó (SZJA) befizetésekkel összefüggésben jelentkező vártnál kedvezőbb bérfkiáramlás és az alacsonyabb számú KATA alá átlépő vállalkozók befizetései révén keletkező adóbevétel növekedés. Az illetékbefizetésekből származó többlet az ez év elejétől megfigyelhető a tervezettnél magasabb forgalmi adatokra vezethető vissza. A gépjárműadó esetében a várható bevételi többletet az önkormányzatok 2013-ról áthúzódó befizetései okozzák.

Az **egyéb bevételek** 2014. évi előirányzatainál összességében 10,0-15,0 Mrd Ft többlet várható. Ennek oka az előző évek költségvetési kiadások visszatérülése jogcímmel, valamint az Önkormányzati adósságkonszolidációhoz kapcsolódó biztosíték befizetése címén jelentkező túlteljesülés.

Az **egyéb uniós bevételek** – amelyek összetevői a tradicionális forrásokkal összefüggő beszédési illetékek és az uniós támogatások utólagos megtérülése – tervezett mértéke 2014. évre vonatkozóan 32,4 Mrd Ft volt. Az előirányzott 9,5 Mrd Ft mértékű beszédési illetékből az első félév során 5,6 Mrd Ft befolyt, ennek további teljesülése az ÁSZ véleménye alapján nem kockázatos. Ugyanakkor az uniós támogatások utólagos megtérülése címen tervezett 22,9 Mrd Ft-ból mindössze 0,6 Mrd Ft realizálódott, ami csak 2,6%-os időarányos teljesítést jelent. Jelenlegi ismereteink alapján a további összeg tárgyévben történő beérkezését kockázatosnak tartjuk, a becsült kockázati intervallum 15,0 -20,0 Mrd Ft között van.

Az uniós támogatások utólagos megtérülése a központi költségvetési fejezeteknél elszámolt uniós támogatásokhoz kapcsolódik. A kedvezményezetteknek megítélt támogatás meghatározott százalékát – Kohéziós Alap esetében 20 % – a hazai költségvetés előlegezi meg az ún. záró kifizetésig, amit a teljes program pénzügyi elszámolása után az EU Bizottság térít meg. Információink szerint a Kohéziós Alaphoz tartozó kohéziós projekt-zárásokra vonatkozó dokumentumokat az Igazoló Hatóság az EU Bizottság részére megküldte, azokat az EU Bizottság egyesével vizsgálja át, majd dönt a kifizetés jogszerűségéről. Megalapozott információink nincs arra vonatkozóan, hogy az EU Bizottság mikor hozza meg a döntését, illetve az összegek mikor kerülnek jóváhagyásra az Igazoló Hatóság projekt számláin.

A **központi költségvetési szervek befizetéseinek** együttes mértékének előirányzata 2014. évre vonatkozóan 42,7 Mrd Ft volt, melyből az első félév során 9,5 Mrd Ft került befizetésre, az időarányos teljesítés mértéke 22,2%-os volt. Az előirányzatból 30,7 Mrd Ft

realizálódása jogszabályban meghatározott időpontokban történik és jellemző a szezonális, lényeges kockázatot nem tapasztaltunk. A további, munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő 12,0 Mrd Ft időarányos teljesülésének elmaradása a befizetési kötelelem keletkezéséhez kapcsolódó tervezési bizonytalansággal és az érintettek likviditási helyzetével hozható összefüggésbe. Az ÁSZ az előirányzat teljesülését 6,0-8,0 Mrd Ft mértékben kockázatosnak tartja.

Az Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések 209,9 Mrd Ft-os eredeti előirányzatából 2014. I-VI. hónapban 55,1 Mrd Ft teljesült, amely az éves előirányzat 26,3%-át képezte. Amennyiben a frekvenciahasználati jogosultságok tárgyában kiírt pályázat sikeresen lezárul az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek előirányzata az ÁSZ becslése szerint teljesül.

A 2014. évi I-VI. hónapban felhasznált 59,0 Mrd Ft összegű **lakásépítési támogatás** a teljes évi költségvetési előirányzatnak (159,2 Mrd Ft) mindössze 37,1%-át teszi ki, amely alapján az éves kiadási előirányzat időarányos részéhez képest 20,6 Mrd Ft megtakarítás keletkezett. A 2013. év azonos időszakában 59,5 Mrd Ft összegű lakásépítési támogatás kifizetés történt. Az alulteljesítést kiváltó okok között lehet megemlíteni, hogy az árfolyamgát rendszer lakossági igénybevétele elmarad az előzetes várakozásoktól, a megkötött árfolyamgát szerződések számát eredetileg 252 ezer darabra tervezték, 2014. április 30-ig megnyitott, aktív gyűjtőszámlák száma 169,7 ezer darab. Az ÁSZ a devizahitelek megsegítését célzó, folyamatban lévő új törvényi rendelkezésekre tekintettel, az első félévi kedvező folyamatok hatását nem érvényesíteti, tekintettel az intézkedéscsomagnak a költségvetést esetlegesen érintő hatásaira.

A Nemzeti család- és szociálpolitikai alap kiadásai 714,5 Mrd Ft-os eredeti előirányzatából 2014. I-VI. hónapban 346,1 Mrd Ft felhasználás történt, amely az éves előirányzat 48,4%-át képezte. A kiadások esetében összesen 11,1 Mrd Ft megtakarítás keletkezett az időarányos előirányzathoz viszonyítva, amelyet döntően a Családi támogatások 12,5 Mrd Ft alulteljesülése okozta. Az előirányzat kialakításakor figyelembe vett éves átlagos fogyasztói árindex a tervezetthez képest alacsonyabb szinten realizálódott, az előirányzat így időarányosan alulteljesült. Az ÁSZ becslése szerint e kiadási címben az év hátralévő részében a kiadás megtakarítás tovább nőhet, és az előirányzathoz 13,0-16,0 Mrd Ft várhatóan nem kerül felhasználásra.

A költségvetési szervek kiadásainak mértéke 2014. év első félévben 1943,6 Mrd Ft volt. A teljesítés meghaladta a 3226,3 Mrd Ft mértékű 2014. évre tervezett előirányzat időarányos részét (60,2%). Annak okán nem lát az ÁSZ jelentős kockázatot ebben a tendenciában, mivel az első félév során keletkezett kiadásainak mértékét hangsúlyosan befolyásolja az előző évi maradványok felhasználásának mértéke (A Kincstártól kapott információ szerint a költségvetési szerveknél keletkezett maradvány terhére történt előirányzat-módosítás az első félév során 294,6 Mrd Ft mértékű volt.). A kiadáshoz hasonlóan a 763,4 Mrd Ft-ot képviselő teljesített bevételek is meghaladta az 1162,4 Mrd Ft mértékű 2014. évre tervezett előirányzat időarányos részét (65,7%). Az előirányzat módosítás meghaladta a 2013. év első félévi 257,7 Mrd Ft mértékű előirányzat módosítást.

A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak mértéke 2014. év első hat hónapja során 555,9 Mrd Ft volt. A teljesítés meghaladta az 1045,3 Mrd Ft mértékű 2014. évre tervezett előirányzat időarányos részét (53,2%). Január és június hónap között a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételeinek mértéke 43,6 Mrd Ft volt, ami a teljes 2014. évi tervezett előirányzatot (29,6 Mrd Ft) is meghaladta. A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok

2014. év végére tervezett kiadás bevétel különbség június végére időarányosan (50,4%) teljesült.

A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásaiból a kedvezményezettek részére teljesített kifizetések mértéke a 2014. év első félév során összesen 837,6 Mrd Ft volt. A teljesítés az éves előirányzat 39,0%-a volt. A kifizetések alakulása illeszkedik ahhoz a tapasztalathoz, mely szerint az év első részében azok elmaradnak az időarányos kifizetés mértékétől, azzal, hogy az éves szintű kiadás jelentős része a negyedik negyedévben realizálódik. (2013. évben ennek mértéke 39,0% volt.) A kiadások eddigi alakulása és az elmúlt évi trend figyelembe vételével a kiadás várhatóan 90 Mrd Ft-tal marad el a tervezett mértéktől.

A fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatásból származó bevétele az év első hat hónapjában a tervezett 1711,6 Mrd Ft előirányzathoz 540,4 Mrd Ft mértékű volt. A teljesítés az éves tervezett előirányzat időarányos részéhez képest 31,6%-os mértékű. Az EU-tól érkező támogatások volumenét kedvezőtlenül befolyásolta több uniós program támogatásának ideiglenes felfüggesztése. A május hónap során realizálódott EU-s kifizetések 170,4 Mrd Ft, a június havi kifizetések pedig 88,1 Mrd Ft összeget tettek ki, azaz a félév utolsó két hónapja során a félévi állomány közel fele realizálódott. Tapasztalataink szerint az EU-tól érkező bevételek a negyedik negyedévre koncentrálnak. (A negyedik negyedévi teljesítés mértéke tavaly 49,3% volt.) Az elmúlt két hónap kedvezőbb tendenciája és a várható negyedik negyedévi kifizetések növekedése ellenére az ÁSZ kockázatosnak tartja az előirányzat teljesülését. Az EU-tól érkező jóváírások első félévi alakulása és az elmúlt évi trend figyelembe vételével a bevétel várhatóan 113,0 Mrd Ft-tal marad el a tervezett mértéktől. Ennek alapján a legóvatosabb becslés szerint is minimálisan a kalkulált 90,0 Mrd Ft kiadáscsökkenés és a kalkulált 113,0 Mrd Ft bevétel elmaradás különbözeteként 23,0 Mrd Ft többlet terhet jelent az idei költségvetés számára.

A **nettó kamategyenleg** éves összege az első hat havi folyamatok alapján várhatóan 10,0 Mrd Ft-tal meghaladja a 2014. évi előirányzatot. Összességében a kamatbevételek és a kamatkidadások is meghaladják az időarányos teljesítést. A kamatbevételek esetében a többlet oka az állampapírpiacon megfigyelhető hozamcsökkenés, míg a kamatkidadások első féléves növekményét az év második felében lejáró tartozások előfinanszírozása okozza.

Az **Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** 180,9 Mrd Ft-os eredeti előirányzatából 2014. I-VI. hónapjaiban 85,1 Mrd Ft felhasználás történt, amely az éves előirányzat 47,0%-át képezte. A kiadások volumene is többnyire szerényebb teljesítést mutat, de ez nem jelent várható megtakarítást, sőt az MNV Zrt. előirányzatai tekintetében a kormányzati és a várható törvényi módosítások következtében jelentős összegű állami részesedésvásárlásra fordított többletkiadások várhatók a tervezetthez képest.

A költségvetés, valamint az államháztartási folyamatok kockázatait a költségvetésbe épített 289,2 Mrd Ft **tartalék** mérsékelheti. A **céltartalékok** 76,2 Mrd Ft összegű előirányzatából Korm. rendeletek és határozatok alapján 62,5 Mrd Ft kiadást teljesítettek. A **rendkívüli kormányzati intézkedések** 113,0 Mrd Ft összegű előirányzatából a Kvtv. előírásait – az I. félévben az előirányzat legfeljebb 40%-ára vállalható kötelezettség – betartva 41,9 Mrd Ft felhasználása történt meg. Az ÁSZ szerint a céltartalék és az RKI felhasználás az előirányzatot nem lépi túl, a 100,0 Mrd Ft-os OVA előirányzat az egyenlegcél betartásához szükséges fedezetet biztosítja.

A **társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak** egyenlege a 2014. év első hat hónapjában 114,5 Mrd Ft összegű többletet mutatott, amely az Ny. Alap 75,7 Mrd Ft többletéből, és az

E. Alap 38,8 Mrd Ft többletéből tevődik össze. A többlet keletkezésében kiemelt szerepet játszott az Ny. Alap esetében a járulékbévételek, hozzájárulások időarányos 50%-os teljesítésnél magasabb, 52,2%-os teljesítése. Az E. Alap 38,8 Mrd Ft-os többlete a bevételek időarányost meghaladó 51,2%-on történő teljesítése és kiadásainak időarányos előirányzattól 0,8 százalékponttal elmaradó, 49,2%-on történő teljesítésének különbözete jelentette.

Az Ny. Alap az első 6 hónapot 75,7 Mrd Ft szufficittel zárta, a bevételei 2,1 százalékponttal haladják meg az időarányos tervezettet, a kiadásai 0,4 százalékponttal maradtak el a tervezettől. A bevételeknél az időarányos feletti teljesülést a szociális hozzájárulási adó és a nyugdíjbiztosítási járulékbévételek együttes alakulása eredményezte. Az Ny. Alap 2014-ben költségvetési támogatást nem vesz igénybe. Ez év áprilisáig 2,8 Mrd Ft-ot érvényesítettek családi járulékkedvezmény címén, amelynek oka az év elején megfigyelhető magasabb bérkiáramlás volt. Második felében a családi járulékkedvezményt várhatóan többen érvényesítik (az év eleji nagyobb bérkiáramlás miatt eddig a személyi jövedelemadóból érvényesítették) és az előirányzatban számolt költségvetési hatás teljesül. Az előbbieket figyelembe véve az év végére várható egyenleg 120,0-130,0 Mrd Ft többlet lesz.

Az E. Alap módosított előirányzata 1884,2 Mrd Ft, egyenlege az év első hat hónapjában 38,8 Mrd Ft többlettel zárt a tervezetthez képest. Bevételei 965,7 Mrd Ft-ban, 51,2%-on, az időarányos előirányzatot 1,2 százalékponttal meghaladóan teljesültek. Kiadásai 926,9 Mrd Ft-ban, 49,2%-on, az időarányos előirányzattól 0,8 százalékponttal elmaradva teljesültek. Az E. Alap kiadásai az időarányosnak megfelelő szinten alakulnak, a korábbi évek tapasztalatai alapján az év második felében a magasabb táppénz kifizetés miatt a kiadás növekedése várható. 2014 év végén a bevételek és kiadások a várakozások szerint egyensúlyban lesznek.

Az **elkülönített állami pénzalapok** esetében az I-VI. havi pénzforgalmi teljesülés a központi alrendszer egyenlegét 37,7 Mrd Ft-tal javította, részben a szezonális megtakarítás miatt, amelyek az időarányosnál kedvezőbb költségvetési támogatási kiutalások (KNPA, BGA), részben a pályázatok, beruházások második félévre áthúzódó értékelése (BGA), illetve megvalósítása (KNPA), részben a szervezeti változások miatti kiadás elmaradás (KTIA) miatt. Az alapoknál 231,0 Mrd Ft bevétel mellett 193,3 Mrd Ft kiadást számoltak el. Az alapok tervezett egyenlege -23,3 Mrd Ft, melynek betartásában kockázatként jelentkezik a 2014. júniusi kormánydöntéssel a közfoglalkoztatásban résztvevők létszám bővítéséről. Ennek mértéke azonban függ attól, hogy a Kormány ennek fedezetét milyen módon teremti meg. A közfoglalkoztatás bővítése tényleges költségvetési hatásainak értékelésénél figyelembe kell azt is venni, hogy ez egyfelől mérsékli az aktívkorúak szociális ellátásait, másfelől pedig növeli a személyi jövedelemadó és a járulékbévételeket.

A központi alrendszer 2014. évi pénzforgalmi hiányára vonatkozó becslés

1. számú táblázat

Sorszám	A 2014. évi hiány alakulására ható főbb hiánynövelő (-) és hiánycsökkentő (+) tényezők megnevezése	ÁSZ előrejelzésének eltérése a 2014. évi előirányzattól (Mrd Ft)	
		Min.	Max.
1.	Kvtv.-ben tervezett hiány előirányzat:	-984,6	
2.	Központi alrendszer várható bevételi elmaradásai:	-242	-204
	Ebből:		
2.1	Társasági adó	-5	0
2.2	Cégautó adó	-4	-3
2.3	Ökoadók	-5	-3
2.4	Egyéb központosított bevételek	-17	-14
2.5	Energiaellátók jövedelemadója	-10	-7
2.6	Kisadózó vállalkozások tételes adója	-36	-34
2.7	Kisvállalati adó	-35	-33
2.8	Általános forgalmi adó	-80	-70
2.9	Jövedéki adó	-30	-25
2.10	Egyéb uniós bevétel	-20	-15
3.	Központi alrendszer várható többlet bevételei:	55	76
	Ebből:		
3.1	Egyszerűsített vállalkozói adó	25	30
3.2	Pénzügyi szervezetek különadója	2	4
3.3	Személyi jövedelemadó	10	15
3.4	Lakossági illeték	5	7
3.5	Gépjárműadó	3	5
3.6	Egyéb bevételek	10	15
4.	Központi alrendszer várható kiadási megtakarításai:	13	16
	Ebből:		
4.1	Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap	13	16
5.	Központi alrendszer egyes kiemelt bevételei és kiadásai egyenlegének várható eltérései:	113	125
	Ebből:		
5.1	Adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások egyenlege	10	10
5.2	Központi költségvetési szervek befizetései	6	8
5.3	Uniós fejezeti támogatások bevételeinek és kiadásainak egyenlege	-23	-23
5.4	Nyugdíjbiztosítási Alap bevételeinek és kiadásainak egyenlege	120	130
6.	Hiány összegére ható változások összesen (2.+3.+4.+5.):	-61	13

Forrás: Kvtv. és ÁSZ prognózis.

Az OVA felhasználása nélkül számított központi költségvetés hiányát a kiadások és bevételek éves egyenlege számításaink szerint akár 61,0 Mrd Ft-tal $(-242+55+13+113=-61)$ meghaladhatja. Figyelembe véve az állami vagyonnal kapcsolatos várható kiadástöbbletet, véleményünk szerint a Kvtv.-ben rögzített 2,9%-os hiánycél, abban az esetben biztosított, ha a Kvtv.-ben szereplő 100,0 Mrd Ft OVA előirányzat nem kerül felhasználásra.

Az államadósság-mutató alakulást a költségvetési hiányon kívül más tényezők is befolyásolhatják. Az egyik ilyen a GDP alakulása, amelyet folyó áron számítva kell az államadósság-mutató nevezőjébe beállítani. Következésképpen a mutató tervezetthez képesti értékét rontja, ha a GDP volumenbővülése, illetve az infláció¹ tervezetthez képest kisebb mértékű lesz. Emellett a bruttó államadósság mértékét befolyásolja, hogy az állam likviditási célból milyen forrásbővítést hajt végre, illetve kényszerül végrehajtani, a biztonságosabb, illetve az olcsóbb finanszírozás, vagy az európai uniós elszámolások átmeneti forrásigényének kielégítése érdekében.

Az eredményszemléletű számviteli rendre való átállás első tapasztalatainak értékelése

Az ÁSZ jogállásával összefüggésben Magyarország 2013. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzése során értékelte, hogy a közpénzügyek átláthatóságát, rendezettségét elősegítő, eredményszemléletű államháztartási információs rendszer kialakításának előkészületei megtörténtek-e az ellenőrzött intézményeknél. Az ÁSZ fontos előbbre lépésnek tartja az eredményszemléletű államszámviteli rendszer bevezetését, és ennek érdekében ellenőrzéseivel segíteni kívánja az arra való átállás zökkenőmentességét.

Az értékelés keretében megállapítást nyert, hogy a rendező mérleg elkészítéséhez szükséges, leltározási feladatokat 2013. december 31-ei mérleg-fordulónappal az ellenőrzött intézmények – három kivételével – teljes körűen elvégezték. Az ellenőrzött intézmények valamennyien elvégezték – a rendező mérleg elkészítését megelőzően – a 2013. évi beszámoló mérlegében szereplő értékatokat rendező, technikai tételek elszámolását. Ugyanakkor közel harminc intézmény és fejezeti kezelésű előirányzat vonatkozásában nem sikerült betartani a rendező mérleg elkészítésére vonatkozó 2014. március 31-ei határidőt. Az elkülönített állami pénzalapok és a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai elkészítették rendező mérlegeiket, továbbá, a 2014. június 30-ai határidő betartásához szükséges előkészületeket és intézkedéseket az előírásoknak megfelelően megtették.

¹ A folyóáras GDP mértékét közvetlenül nem a fogyasztói árak emelkedését tükröző infláció alakulása határozza meg, hanem a teljes termelésre számított árindex, az ún. GDP-deflátor.

2. RÉSZLETES ÉRTÉKELÉS

2.1. *A 2014. évi költségvetés végrehajtását, az államháztartási folyamatokat befolyásoló makrogazdasági tendenciák alakulása*

A makrogazdasági folyamatok 2014. első félévében kedvezően alakultak. Míg a 2014. évi költségvetési tervezés alapját képező makropálya éves szinten 2,0%-os gazdasági bővüléssel számolt, addig az idén áprilisban benyújtott konvergencia program (KP 2014-2017) már ennél 0,3 százalékponttal magasabb növekedést vetít előre.

A KSH legfrissebb részletes tájékoztatója² szerint tavalyi év második negyedévétől megfigyelhető kedvező tendencia tovább folytatódott, a 2014. első negyedévében a magyar bruttó hazai termék (GDP) az előző év azonos időszakához képest 3,5%-kal emelkedett.

Termelői oldalról a GDP bővüléséhez a legtöbb ágazat dinamikus növekedése hozzájárult. A bővülés elsősorban a feldolgozóiparban figyelhető meg, itt is a járműgyártás és az ehhez kapcsolódó beszállító ágazatok eladásainak növekedése játszott szerepet. 2014. első negyedévében a bruttó és nettó átlagkeresetek egyaránt 1,8%-kal (a közmunkások nélkül 6,4%-kal) haladták meg az előző év azonos időszakát. A közmunkaprogramnak és a feldolgozóiparban létrejövő új munkahelyeknek köszönhetően jövedelemkiáramlás nőtt. A közszféra bérindexét az egészségügyi dolgozók bérrendezése, valamint a tanári életpályamodell bevezetése emelte meg. Mivel áremelkedés nem volt megfigyelhető, a reálkeresetek is hasonló ütemben emelkedtek. A foglalkoztatási arány az idei év első negyedévében az előző év azonos időszakához viszonyítva 4,3 százalékponttal nőtt.³

A felhasználási oldalról GDP növekedésében a nettó export szerepe csökkent, ugyanakkor ezt a belső keresleti tényezők, a lakossági fogyasztás és a beruházások növekedése ellensúlyozta. A bruttó állóeszköz-felhalmozás az állami beruházások növekedésének és az MNB által meghirdetett Növekedési Hitelprogramnak (NHP) köszönhetően tovább nőtt. 2014. első negyedévében az egy évvel korábbi adatokhoz viszonyítva az export és az import közel azonos szinten emelkedett (7,5, illetve 7,6%-kal). A belföldi felhasználás a 2013. év azonos időszakához képest összességében 3,3%-kal nőtt.

A fogyasztói árindex az elmúlt másfél évben számottevő mértékben csökkent, az infláció idén áprilisban és májusban negatív tartományba lépett át, ugyanakkor deflációs hatás csak – a több lépcsőben bevezetett rezsicsökkentésnek és a nyomott világpiaci nyersanyagáraknak köszönhetően – a termékek és a szolgáltatások szűkebb körénél figyelhető meg. Az előbbieket és az átmenetileg élénkülő belső kereslet, valamint a folyamatosan gyengülő árfolyam hatására az NGM a Prognózisban szereplő 2,4% helyett alacsonyabb, 0,8%-os fogyasztói árnövekedést vár. 2014-re továbbra is 4,8%-os béркиáramlást prognosztizál.

A kiskereskedelmi forgalom 2014. év májusában az előző év azonos időszakához képest 5,1%-kal, de a dohányforgalom megváltozott számbavételét⁴ figyelmen kívül hagyva is 2,6%-kal nőtt a tavalyi év azonos időszakához képest.

² KSH Statisztikai Tükör (2014. június 4.)

³ KSH Statisztikai Tükör (2014. június 4.)

⁴ KSH Gyorstájékoztató, Kiskereskedelem, 2014. május

A költségvetési kockázatok értékelésénél azzal számoltunk, hogy a fent bemutatott gazdasági folyamatok az év végéig lényegesen nem változnak.

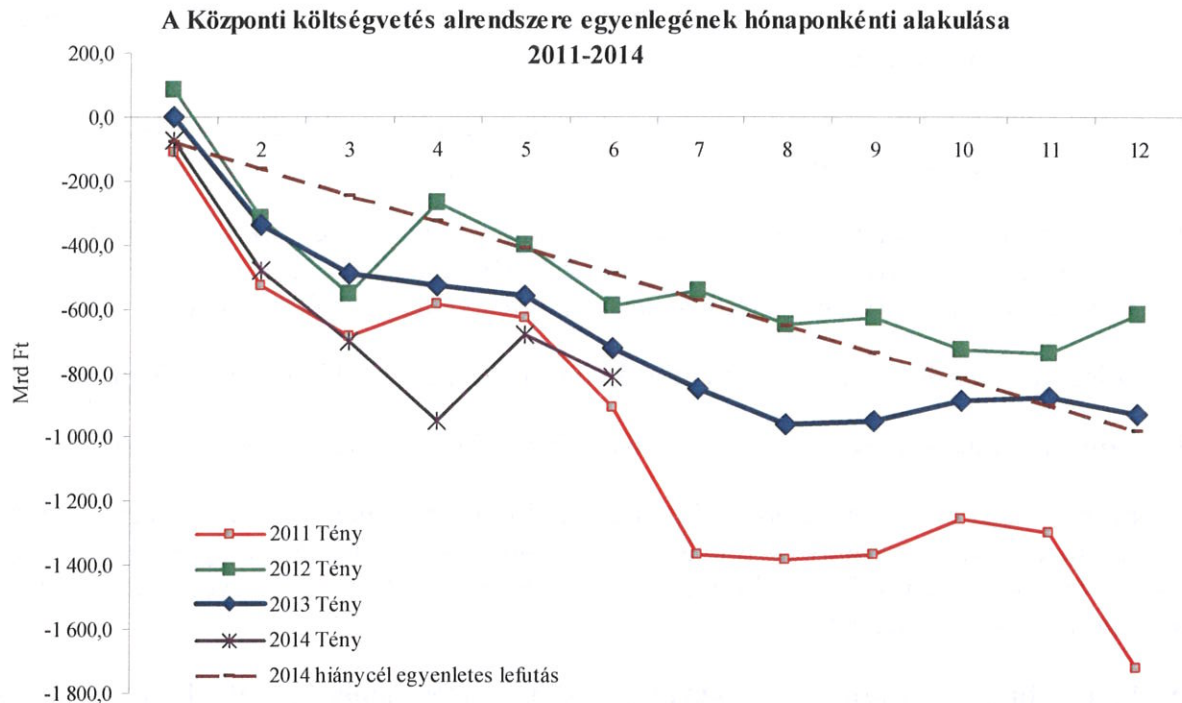
2.2. A központi alrendszer egyenlegének alakulása

A 2014. évre elfogadott költségvetési törvényjavaslat a központi alrendszer hiányát 984,6 Mrd Ft összegben állapította meg, ebből a központi költségvetés hiányát 961,3 Mrd Ft-ra, az ELKA hiányát 23,4 Mrd Ft-ra, a TB Alapok egyenlegét nullszaldósra tervezte.

Az államháztartás központi alrendszerének pénzforgalmi hiánya 2014. év első félévében elérte az éves előirányzat 82,6%-át, 813,7 Mrd Ft-ot tett ki. Ez az összeg a központi költségvetés – éves előirányzatot 0,5%-kal meghaladó – 965,9 Mrd Ft-os hiányának és a TB Alapok 114,5 Mrd Ft-os, valamint az ELKA 37,7 Mrd Ft-os szufficitjének egyenlegéből adódott.

Fontos megjegyezni, hogy a bevételek és a kiadások az év során eltérő ütemezésben teljesülnek, jellemzően az év első felében a kiadások dinamikája meghaladja a bevételekét, ezért a hiány nagyságának lefutása sem időarányos. Az államháztartás központi alrendszere havi egyenlegének alakulását bemutató ábrából látszik, hogy a május eleji szünnapokkal kapcsolatos előfinanszírozás kiugró áprilisi hiányt eredményezett. Az előfinanszírozás a májusi kiadásokat mérsékelte. Ennek, valamint az Európai Bizottság által átutalt – a korábbi hónapok kiadásaihoz tartozó – uniós támogatások bevételi elszámolása, valamint a gazdasági növekedés felfutásából, a bérdinamikából származó többletbevételek májusban jelentős bevételi többletet eredményeztek. A hat havi hiány múlt év azonos időszakát meghaladó értékét a 2013 szeptemberétől megvalósuló pedagógus-béremelés, a tavalyi év azonos időszakát meghaladó helyi önkormányzati támogatások, valamint az adósságkonszolidáció keretében idén június végéig kifizetett 68,6 Mrd Ft törlesztési célú támogatás is befolyásolta.

A KSH a korábbi mintavételes adatgyűjtésen alapuló becslés helyett 2014. március 10-től a Nemzeti Dohánykereskedelmi Nonprofit Zrt.-től átvett teljes körű dohányforgalmi adatokat alkalmazza. 2014 első hat hónapjának kiskereskedelmi adatai a fentiek miatt nem összehasonlíthatók 2013 első hat hónapjának adataival

Forrás: ÁSZ, Kincstár

A bevételek 2014. év első felében a korábbi év azonos időszakához képest 2,1 százalékponttal magasabban teljesültek. Az előző évet meghaladó befizetések háttérben egyfelől az áll, hogy az elmúlt évben újonnan bevezetett adónemek esetében már idén január hónapban is történtek befizetések (kisadók, E-útdíj, pénzügyi tranzakciós illeték), másfelől a kedvezőbb makrogazdasági mutatók az általános forgalmi adónál, társasági adónál és a személyi jövedelemadónál az előző év azonos időszakához képest nagyobb bevételt eredményeztek. Ugyanakkor az előző év azonos időszakához viszonyított kiadások is magasabbak, 1,8 százalékponttal haladják meg a tavalyi év azonos időszakának kiadásait. Ez elsősorban a központi költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok idei nagyobb összegű kifizetéseivel függ össze. Az egyedi és normatív támogatások, a helyi önkormányzatok támogatásai – ideértve az adósságuk törlesztéséhez nyújtott támogatásokat is –, az egyéb kiadások, valamint az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások is meghaladták a tavalyi év azonos időszakának kiadásait.

A Kvtv.-ben foglaltak szerint az önkormányzati szektor szufficites egyenlege és az ún. ESA-híd révén az eredményszemléletű hiány legfeljebb a GDP 2,9%-át teheti ki. 2014. év első hat hónapjában egyenlegjavító intézkedésekre nem került sor. Az eddigi pénzforgalmi adatok alapján az OVA fel nem használásával szigorú költségvetési fegyelem mellett a 2014. évi hiánycél biztosított.

2.3. *A központi alrendszer adóssága, az államadósság-mutató tervezett alakulása*

A központi költségvetés bruttó adóssága 2014. június végéig az előzetes adatok alapján 2013. év végi 21 998,6 Mrd Ft-ról közel 12%-kal⁵ nőtt. Az emelkedés hátterében a következő tényezők játszottak szerepet:

- A forintkötvény kibocsátás terveket meghaladó jelentős növekedése a kedvező belföldi állampapír-piaci helyzetben.
- A februári önkormányzati adósság-átvállalás (amely ugyan növeli a központi költségvetés adósságát, ugyanakkor nem érinti az államháztartás teljes adósságát, mivel az adósság az államháztartás egyik alrendszerétől a másikba történő átrendezését jelentette).
- Az ideai jelentős devizalejáratok miatti márciusi devizakötvény kibocsátás (3 Mrd USD).
- Forint árfolyamának gyengülése (az euró árfolyama 2013. év végén 296,9 Ft volt).

A devizaadósság és a forintadósság részaránya 2014. május végén a 2013. év végével azonos szinten maradt, a devizaadósság a teljes adósság 40,5%-át, a forintadósság a teljes adósság 59%-át tette ki. Az adósságon belül mindössze 0,5%-ot súlyt képviselő egyéb kötelezettségek összege 14,7%-kal csökkent⁶.

A hiány finanszírozása és a központi költségvetés adósságának kezelése és az államadósság-mutató tervezett alakulása

A 2014. évi költségvetési törvény 296,6 Ft/euró árfolyamon⁷ számítva az év végére a 76,9%-os mértékű GDP-arányos államadósságot jelölt meg. Az NGM aktualizált számítása alapján az államadósság-mutató mértéke a 2013. évhez képest 78,3%-ról 2014-ben 78,1%-ra csökken.

Finanszírozás és államadósság kezelési szempontból a 2014. évet és a jövőt érintően a Kvtv.-ben leírtak szerint a Kormány fő stratégiai célja a devizaadósság részaránya csökkentése (a 2014. évre vonatkozó konszolidált 23 559,1 Mrd Ft-os államadósság tervezett értéke 62%-a forintadósság és 38%-a devizaadósság). A devizaadósság csökkentésének módja, hogy a hiány és a lejáró forintadósság finanszírozása forintkibocsátásokkal, a lejáró devizaadósságé deviza kibocsátásokkal történjen. Az államadósság belső forrásokból történő finanszírozásának erősítésével az államháztartás pénzügyi rendszere stabilabb lehet. Véleményünk szerint az árfolyam alakulása kockázatot hordoz, ennek mérséklése végett szükséges a devizaadósság arányának csökkentése.

A GDP-arányos 2014. évi államadósság mutató javulásában fontos szerepet játszhat az elmúlt év második felétől beindult gazdasági növekedés. A reál GDP növekedése a mutatót kedvezően befolyásolja, ugyanakkor az alacsony infláció miatti nominális GDP alakulása mérsékli a javulást.

⁵ ÁKK Zrt. heti tájékoztatója (2014.06.30)

⁶ ÁKK Zrt. 2014. májusi tájékoztatója

⁷ A Gst. törvény alapján az árfolyamhatás kiszűrése érdekében az államadósság-mutató számításakor a külföldi pénznemben fennálló adósságot keletkeztető ügyleteket az adott évben azonos, a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott árfolyamon kell figyelembe venni.

Az államadósság év végi nominális értékére a költségvetési hiányon túl hatással vannak további, a Kincstári Egységes Számla (KESZ) likviditását befolyásoló tételek, ezen belül az Európai Unió elszámolások (az uniós kifizetések Magyar Állam által történő megelőlegezése) miatti forrásszükséglet is. Ezek a tételek nem képezik a költségvetési hiány részét, azonban ideiglenesen finanszírozási szükségletet, ezen keresztül pedig az államadósság növekedését okozhatják.

2.4. A központi költségvetés bevételei

Gazdálkodó szervezetek befizetései

A gazdálkodó szervezetek befizetéseinél jelzett kockázatok (2. számú táblázat)

Adatok Mrd Ft-ban

	2014. évi előirányzat	Jelzett kockázatok		2014. évi várható bevétel	
		Min.	Max.		
Gazdálkodó szervezetek befizetései	1 351,7	-60,0	-85,0	1 291,7	1 266,7
Társasági adó	358,8	0,0	-5,0	358,8	353,8
Pénzügyi szervezetek különadója	144,0	4,0	2,0	148,0	146,0
Cégautó adó	34,5	-3,0	-4,0	31,5	30,5
Egyszerűsített vállalkozói adó	67,0	30,0	25,0	97,0	92,0
Ökoadók	24,8	-3,0	-5,0	21,8	19,8
Egyéb központosított bevételek	343,2	-14,0	-17,0	329,2	326,2
Energiaellátók jövedelemadója	61,1	-7,0	-10,0	54,1	51,1
Kisadózó vállalkozások tételes adója	78,0	-34,0	-36,0	44,0	42,0
Kisvállalati adó	45,4	-33,0	-35,0	12,4	10,4

Forrás: Kvtv. és ÁSZ prognózis.

A **gazdálkodó szervezetek befizetéseinek** 2014. évi teljesítése a 2013. évi tényadatok, a 2014. I-VI. havi teljesítések, valamint a 2014. évközi folyamatok alapján összességében 60,0-85,0 Mrd Ft-tal maradhatnak el a Kvtv.-ben lévő törvényi előirányzatoktól. A hitelintézeti járadék, a bányajáradék, a játékadó, az egyéb befizetések és a közműadó törvényi előirányzatának teljesíthetőségében az ÁSZ jelenleg nem lát kockázatot. Az elmaradások hátterében többi bevételi előirányzat esetében a következők játszhatnak szerepet:

A 2014. évi törvényi előirányzat tervezésekor a **társasági adó (TAO)** esetében az NGM a 2013. évi törvényi bevételi előirányzat 19,4 Mrd Ft-tal történő túlteljesülésével⁸ számolt. A kisvállalati adózásra (KATA, KIVA) a vártnál lényegesen kevesebb vállalkozás tért át a 2013. év folyamán, ezért az év egészére a tervezettnél kisebb adóbevétel kiesést prognosztizáltak. A 2013. évi tény TAO bevétel azonban csak 1,7 Mrd Ft-tal haladta meg az előirányzatot és 17,7 Mrd Ft-tal elmaradt a 2014. évi előirányzat tervezési bázisát képező 2013. évi várható bevételtől (bázishatás).

⁸Kvtv. vélemény.

A bázishatást mérsékeli, hogy a március havi társasági adó bevétel tartalmaz – az év során egyetlen alkalommal fizetendő – hitelintézeti hozzájárulást⁹, melynek összege (a bevallási adatok alapján 7,4 Mrd Ft¹⁰) a vonatkozó szabályozásnak megfelelően a TAO pénzforgalmában jelent meg. Ilyen jogcímen adófizetési kötelezettség az előző években nem keletkezett és a tervezés során nem számoltak vele. Mérsékelheti tovább a bázishatást a javuló makrogazdasági környezet¹¹, melyet ellensúlyozhat a rezsicsökkentések hatása¹². A kisvállalati adózásra átlépők száma érdemben nem befolyásolta a TAO bevételt, mivel az átlépő vállalkozások vélhetően egyébként sem fizettek TAO-t.

Az előlegfizetés szabályaiból adódóan a havi bevételek teljesülése nem ad érdemi információt az éves folyamatokról, mivel a sajátos adóelőleg fizetési szabályok miatt a bevételek évközi lefutása nem tükrözi a vállalkozások adott évi teljesítését. Az első féléves teljesítés 181,7 Mrd Ft volt, ami az előirányzat 50,6%-ának felel meg, azonban a tavalyi év tevékenységével összefüggő kiutalások a második félévben jelentkeznek és csak a decemberi „feltöltésnél” realizálódik az éves bevétel nagy része.

A fentieket figyelembe véve az ÁSZ előrejelzése szerint a TAO törvényi előirányzatának teljesítése kis kockázatot hordoz csak magában, a 2014. évi **teljesítés 0,0-5,0 Mrd Ft-tal elmaradhat** a törvényi előirányzattól, ami azonban számítási hibahatáron belüli kockázat.

Az **egyszerűsített vállalkozói adó** címén a 2013. évi költségvetési törvény 108,1 Mrd Ft-ot irányzott elő, melynél számoltak az EVA adóalanyok számának kisvállalati adók (KATA, KIVA) miatti nagymértékű csökkenésével. A tényleges költségvetési bevétel (110,0 Mrd Ft) kis mértékben (1,9 Mrd Ft-tal) meghaladta az előirányzatot.

⁹Az államháztartás egyensúlyát javító különadóról és járadékról szóló 2006. évi LIX. törvény 4/C. §-a alapján a már megképzett és 2013. december 31-i fordulónappal az eredménytartalékba átvett általános kockázati céltartalék után kellett adót fizetni. Az adóalap után fizetendő TAO mértéke 19% volt, függetlenül az adóalap nagyságától. A hitelintézeteknek az adót 2014. március 10-ig kellett bevallania és megfizetnie.

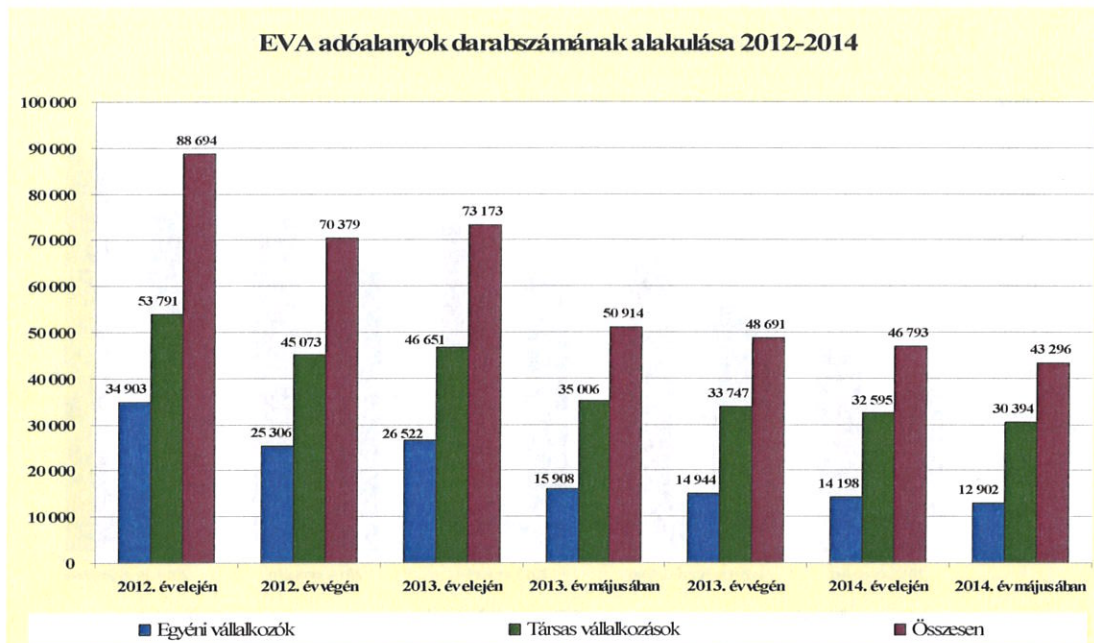
¹⁰Forrás: NAV március havi NGM miniszternek írt tájékoztató levele.

¹¹A Kvtv. makrogazdasági kitekintése a 2014. évre 2%-os GDP növekedéssel számolt, míg 2014 áprilisában kiadott KP már 2,3%-os bővüléssel számolt. A KSH jelentése alapján a GDP a 2014. év első negyedévében 3,5%-kal bővült az előző év azonos időszakához viszonyítva.

¹²A rezsicsökkentéssel érintett cégek árbevétele jelentősen lecsökkent, melynek eredményeként az általuk fizetendő TAO kötelezettség is csökken.

Az EVA-s vállalkozások számának alakulását a következő ábra szemlélteti:

2. számú ábra

Forrás: NAV adatszolgáltatás.

Az EVA adóalanyok száma 2013-ra közel 18 ezerrel csökkent és ebből mintegy 12 ezer adózó választotta a kisvállalati adózási formákat, a többi vállalkozás megszűnt vagy más adózási formára tért át. A 2013. év folyamán további több mint 24 ezer adózó lépett ki az EVA hatálya alól és 2014 májusában a számuk már alig haladta meg a 43 ezret. 2012. év elejétől 2013. év végéig az EVA-s vállalkozások 45,1%-a lépett ki az EVA hatálya alól, azonban a bevétel 2012-ről 2013-ra „csak” 24,9%-kal csökkent. Ebből arra lehet következtetni, hogy az EVA bevétel nagyobb részét fizető vállalkozások továbbra is az EVA hatálya alatt maradtak, ezt alá támasztja a 2014. évi első negyedéves befizetés nagysága is.

A 2014. évi törvényi előirányzat 64,0 Mrd Ft, ami 43,0 Mrd Ft-tal kevesebb, mint a 2013. évi teljesítés. Az NGM az előirányzat kialakítása során kisvállalati adózásra történő áttérés miatti további létszámcsökkenéssel számolt, azonban az EVA-s vállalkozások számának csökkenése az év folyamán lassult. Az EVA-s vállalkozások¹³ 2014. évi eddigi befizetése az előirányzat 38,5%-a (25,8 Mrd Ft) volt, ami 10,9%-kal meghaladja a bázis év azonos időszakának teljesítését (27,6%).

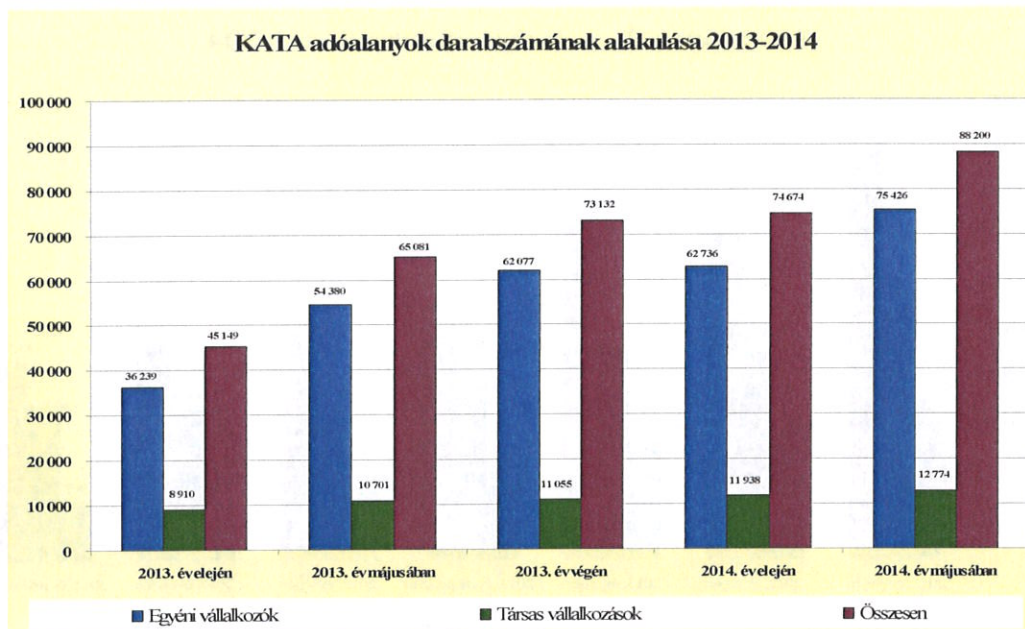
Az ÁSZ prognózisa szerint az EVA előirányzata **25,0-30,0 Mrd Ft-tal túlteljesülhet**.

A 2013. évi költségvetés tervezésénél a **KATA** bevezetése kapcsán az NGM éves átlagban 155 ezer adóalannyal kalkulált, azonban az adóalanyok 2013. év végi állománya alig haladta meg a 73 ezret. A 2013. évi teljesítés 28,3 Mrd Ft volt, ami a KATA alá áttérő vállalkozások számának tervezetthez viszonyított alacsonyabb alakulásából adódóan 46,0 Mrd Ft-tal (61,9%-kal) elmaradt a törvényi előirányzattól (74,3 Mrd Ft).

¹³ Az evás vállalkozások negyedévente, áprilisban, júniusban és októberben fizetnek adóelőleget, majd ezt december 20-ig az adóévi várható fizetendő adó összegére kiegészítik.

A KATA hatálya alá tartozó adózók számának alakulását a következő ábra szemlélteti:

3. számú ábra

Forrás: NAV adatszolgáltatás.

A KATA 2014. évi törvényi előirányzata 78,0 Mrd Ft¹⁴, ami 49,7 Mrd Ft-tal (175,5%-kal) meghaladja a 2013. évi teljesítést. 2014 májusában 15 ezerrel, 20,6%-kal többen tartoztak a KATA hatálya alá, mint 2013. év végén. A létszám adatokból látható, hogy az adó nem felfutása elmaradt az előzetes várakozásoktól, melyet alátámasztanak az I-VI. havi teljesítési adatok is (20,2 Mrd Ft, ami az előirányzat 25,9%-a).

Az ÁSZ előrejelzése szerint a KATA 2014. évi **teljesítése 34,0-37,0 Mrd Ft-tal elmaradhat** az előirányzattól.

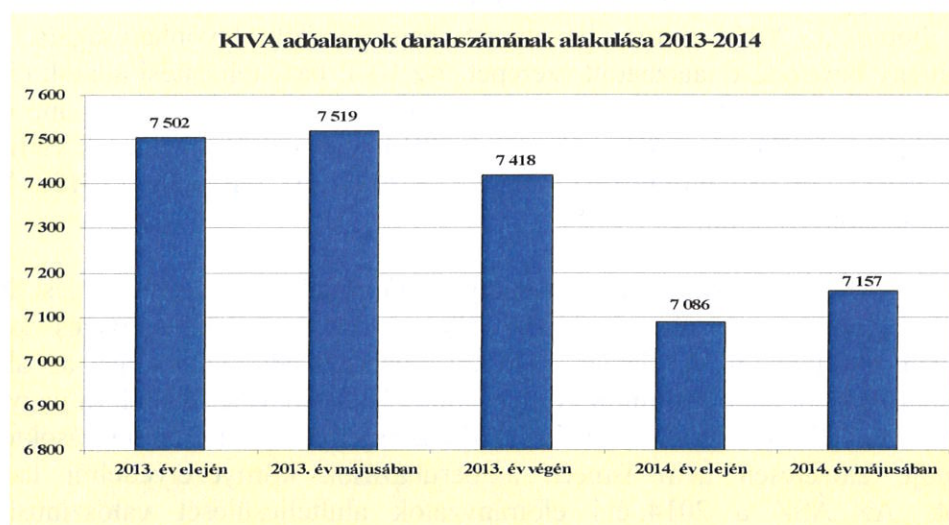
A KIVA 2013. évi teljesítése 10,1 Mrd Ft volt, amely 120,1 Mrd Ft-tal (92,2%-kal) elmaradt a törvényi előirányzattól. Az NGM magyarázata alapján az elmaradás fő oka az volt, hogy az adó nemet választók 7,5 ezer fős létszáma számottevően elmaradt a költségvetési tervezés során előrevetített létszámtól, ezért a tervezett adóalapnak mintegy 8%-a került csak az adó nem hatálya alá.

A KIVA 2014. évi előirányzata 45,4 Mrd Ft, amely 35,3 Mrd Ft-tal (348,2%-kal) meghaladja a 2013. évi teljesítést. Az előirányzat tervezésekor az adóalanyok számának jelentős felfutásával és az adóalap jelentős bővülésével számoltak.

¹⁴Az NGM az előirányzat tervezésekor éves szinten átlagosan 155 ezer adóalannyal kalkulált.

A KIVA adóalanyai számának alakulását a következő ábra szemlélteti:

4. számú ábra

Forrás: NAV adatszolgáltatás.

A 2014. évi előirányzat tervezése során figyelembe vett adóalap növekedés nem valósult meg, mivel a 2014 májusi létszám a 2013. év végi létszámtól is elmarad, ezért véleményünk szerint nem várható a bázis évet meghaladó teljesítés. A KIVA I-VI. havi teljesítése 7,0 Mrd Ft volt, ami az előirányzat 15,5%-ának felel meg.

Az ÁSZ előrejelzése alapján a KIVA 2014. évi előirányzata **33,0-35,0 Mrd Ft-tal elmaradhat az előirányzattól.**

A **pénzügyi szervezetek különadójának** 2014. évi előirányzata 144,0 Mrd Ft. A pénzügyi szervezetek a különadót a törvényi előírásnak megfelelően 2014. március 10-éig megállapították és bevallották. A bevallások összesített adatai alapján a pénzügyi szervezetek 2014. évi különadó fizetési kötelezettsége 148,1 Mrd Ft lesz, melyet a szervezetek a negyedév utolsó hónapjának 10. napjáig négy egyenlő részletben kötelesek megfizetni. Az első félévi bevétel 72,7 Mrd Ft, az előirányzat 50,5%-a volt. Figyelembe véve a bevallási adatokat és az első féléves bevételt az éves **teljesítés 2,0-4,0 Mrd Ft-tal meghaladhatja** az előirányzatot.

A **cégautó adó** 2013. évi bevétel 5,9 Mrd Ft-tal maradt el az előirányzattól és 1,4 Mrd Ft-tal az NGM által a költségvetés készítésekor 2013-ra prognosztizált bevételtől. A 2014. évi előirányzat megegyezik a 2013. évre prognosztizált bevétellel. Az I-VI. havi teljesítés 15,8 Mrd Ft (45,7%) volt, ami 4,7%-kal elmarad a 2013. évi időarányos teljesítéstől. Az NGM tájékoztatása szerint a cégautó-állomány folyamatos cserélődése miatt emelkedik az alacsonyabb adómérték alá tartozó új (így kedvezőbb környezetvédelmi besorolású) autók aránya¹⁵. Az ÁSZ prognózisa szerint – a bázishatást, a cégautók számának várható csökkenését és állományuk cserélődését figyelembe véve – a 2014. évi **teljesítés 3,0-4,0 Mrd Ft-tal elmaradhat** a törvényi előirányzattól.

¹⁵Az ÁSZ által kért adatszolgáltatás alapján az NGM által 2014. június 17-én küldött adatok.

Az NGM által a költségvetés készítésekor 2013. évre prognosztizált **energiaellátók jövedelemadó** bevétele 61,1 Mrd Ft volt, amely megegyezik a 2014. évi törvényi előiránnyal. A 2013. évi teljesítés 7,0 Mrd Ft-tal elmaradt az NGM által várt teljesítéstől. A minisztérium magyarázata szerint a bázisévi alulteljesülésben a rezsicsökkentés miatti adóalap szűkülés, illetve a 2013. évtől bevezetett bányajáradék levonhatóságára vonatkozó adókedvezmény bevezetése játszhatott szerepet. Az I-VI. havi teljesítési adatok (5,1 Mrd Ft) az előlegfizetési szabályok miatt nem nyújtanak releváns információt az előirányzat teljesíthetőségére vonatkozóan. A bázishatást és 2014-es a rezsicsökkentések várható hatását figyelembe véve – az ÁSZ prognózisa szerint – a 2014. évi **teljesítés 7,0-10,0 Mrd Ft-tal elmaradhat** az előiránnyal.

Az **ökoadó** 2013. évi teljesítése mind az energiaadó, mind a környezetterhelési díj esetében elmaradt az előiránnyal és az NGM által a 2014. évi költségvetés készítésekor prognosztizált bevételektől. Az NGM szerint az energiaadó elmaradása az alacsonyabb energiafelhasználásból adódott, míg a környezetterhelési díjbevétele alakulása nagymértékben függ a soron következő évben megvalósítandó környezetvédelmi beruházásoktól, melyek nagyságrendje előzetesen nem ismert, a beruházások környezetvédelmi hatásai nem becsülhetők. Az ÁSZ a 2014. évi előirányzatok alulteljesülését valószínűsíti, melyet alátámaszt az I-VI. havi teljesítések (11,2 Mrd Ft) bázisévi időarányos teljesítésektől való elmaradása. Az ÁSZ prognózisa szerint az ökoadó 2014. évi **teljesítése 3,0-5,0 Mrd Ft elmaradhat** az előiránnyal.

Az **egyéb központosított bevételek** mérlegsoron jelenik meg: a rehabilitációs hozzájárulás bevétele, a karkedvezmény-biztosítási járulék bevétele, a különböző bírságok bevételei, a különböző termékdíjak bevételei, az egyéb központosított bevételek, a megtett úttal arányos útdíj bevétele és hulladéklerakási járulékból származó bevétel.

A rehabilitációs hozzájárulás bevétele, a karkedvezmény-biztosítási járulék bevétele, a különböző bírságok bevételei, a különböző termékdíjak bevételei, az egyéb központosított bevételek esetében a törvényi előirányzatok teljesíthetőségére vonatkozóan az ÁSZ jelenleg nem lát kockázatot.

Az elektronikus útdíj I-VI. havi teljesítése 60,2 Mrd Ft volt, ami az előirányzat 45,0%-os teljesítésének felelt meg. Az első féléves teljesítést figyelembe véve az ÁSZ prognózisa alapján az elektronikus útdíj 2014. évi teljesítése 10,0-12,0 Mrd Ft-tal elmaradhat az előiránnyal.

A hulladéklerakási járulék 2014. évi előiránnyal 13,0 Mrd Ft, az I. negyedéves bevétel 1,9 Mrd Ft (az előirányzat 14,6%-a) volt¹⁶. Az ÁSZ előrejelzése szerint hulladéklerakási járulék 2014. évi előiránnyal 4,0-5,0 Mrd Ft kockázatot tartalmazhat.

Az ÁSZ prognózisa szerint az egyéb központosított bevételek teljesítése összességében **14,0-17,0 Mrd Ft-tal elmaradhat** az előiránnyal.

¹⁶A kötelezettek a járulékot negyedévente kötelesek megfizetni.

Fogyasztáshoz kapcsolódó adók

A fogyasztáshoz kapcsolódó adók előirányzatainál jelzett kockázatok (3. számú táblázat)

Adatok Mrd Ft-ban

	2014. évi előirányzat	Jelzett kockázatok		2014. évi várható bevétel	
		Min.	Max.		
Fogyasztáshoz kapcsolódó adók	4 316,7	-95,0	-110,0	4 221,7	4 206,7
Általános forgalmi adó	3 014,1	-70,0	-80,0	2 944,1	2 934,1
Jövedéki adó	931,9	-25,0	-30,0	906,9	901,9

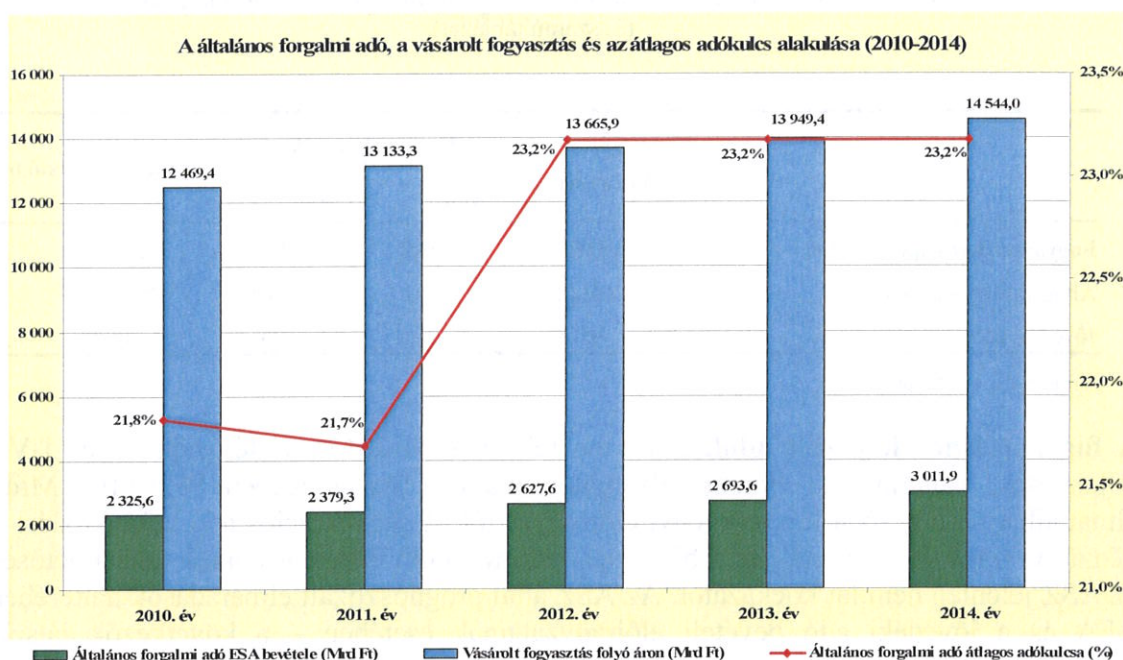
Forrás: Kvtv. és ÁSZ prognózis.

A **fogyasztáshoz kapcsolódó adók** 2014. évi teljesítése a 2013. évi tényadatok, az I-VI. havi teljesítések, valamint az évközi folyamatok alapján összességében 95,0-110,0 Mrd Ft-tal elmaradhat a Kvtv.-ben lévő törvényi előirányzattól. A regisztrációs adó, a távközlési adó, a pénzügyi tranzakciós illeték és a biztosítási adó törvényi előirányzatának teljesíthetőségében az ÁSZ jelenleg nem lát kockázatot. Az ÁSZ által prognosztizált elmaradások háttérben – az ÁFA és a jövedéki adó bevételi előirányzatainak esetében – a következők játszhatnak szerepet:

A 2013. évben a költségvetésnek **általános forgalmi adóból** 2809,6 Mrd Ft bevétele származott, amely 143,6 Mrd Ft-tal (4,9%-kal) elmaradt az előirányzattól. Az NGM a 2014. évi költségvetés tervezésekor 150,0 Mrd Ft-os elmaradást prognosztizált. Az előirányzattól való elmaradást az NGM indokolása szerint elsősorban az ÁFA bevételeket meghatározó egyes makrogazdasági tényezők tervezettől való elmaradása, valamint a piaci szereplőknek az online pénztárgépek bevezetésre adott időben elhúzódó reakciója okozta, továbbá az infláció – részben a rezsicsökkentésnek köszönhetően – jelentősen elmaradt a prognosztizálttól, melyet némileg kompenzált a fogyasztási volumenek vártnál kedvezőbb alakulása. A lakossági jövedelmek bővülésére irányuló kormányzati intézkedések (személyi jövedelemadózást érintő változások, rezsicsökkentés, devizahitelek terheinek mérséklése) fogyasztás élénkülésére gyakorolt kedvező hatása az óvatos lakossági magatartás miatt csak a 2013. év közepétől volt tapasztalható.

Az ÁFA 3014,1 Mrd Ft-os 2014. évi előirányzata 204,5 Mrd Ft-tal (7,3%-kal) haladja meg a 2013. évi teljesítést. A költségvetési előirányzat tervezésekor az NGM a pénztárgépek online bekötéséből adódóan 153,0 Mrd Ft plusz bevétellel számolt¹⁷.

¹⁷ Az ÁSZ által kért adatszolgáltatás alapján az NGM által 2014. június 17-én küldött adatok.

Forrás: NGM adatszolgáltatás.

Az NGM beszámolója alapján az ÁFA bevételek tervezése a makrogazdasági pálya oldaláról a folyóáras lakossági vásárolt fogyasztás előrejelzésén alapul, figyelembe véve az átlagkulcsot. A költségvetési előirányzat tervezésekor az NGM által becsült vásárolt fogyasztás 14 544,0 Mrd Ft, a háztartások fogyasztási kiadásainak volumenindexe 1,9% volt. Jelenleg az NGM 149,0 Mrd Ft-tal kevesebb vásárolt fogyasztással és 0,1%-kal alacsonyabb volumenindexszel számol. A költségvetési előirányzat tervezésekor az NGM az infláció 2,4%-os növekedésével számolt. A KSH jelentése¹⁸ alapján májusban a fogyasztói árak – az előző év azonos időszakához képest – átlagosan 0,1%-kal csökkentek (a háztartási energia, a ruházati cikkek, az élelmiszerek, valamint a tartós fogyasztási cikkek ára csökkent, mialatt a szeszes italok, dohányárak, a szolgáltatások és az egyéb cikkek, járműüzemanyagok drágultak). Az áprilisában közzétett Konvergencia Program a 2014. évre 0,8%-os inflációs várakozással számol.

A 2014. évre benyújtott költségvetési törvényjavaslat a tökehúsok 27%-os ÁFA kulcsának 5%-os ÁFA kulcsba történő átsorolásával (bevételi csökkenéssel) számolt, az adótörvény-csomag ugyanakkor csak a sertéshúsokra terjesztette ki a kedvezményes ÁFA kulcsot, ami mérsékeli az adóbevételi kiesést. A költségvetéshez benyújtott T/12415/948. számú módosító javaslat értelmében a 2014. évi ÁFA bevételi előirányzatot 14,0 Mrd Ft-tal megemelték a közösségi közlekedés támogatásának növelését szolgáló többletforrás biztosítása érdekében, amely mögött valós teljesítmény nem volt, ezért az növeli adóbevétel teljesítési kockázatát. Továbbá mérsékelheti a bevételt a pénztárgépek online bekötésének időbeli csúszása, valamint a 2014. évben két lépésben megvalósított rezsicsökkentés hatása is.

¹⁸KSH által 2014. június 11-én kiadott „Gyorsjelentés”.

Az ÁFA I-VI. havi nettó bevétele 1383,0 Mrd Ft volt, ami az előirányzat 45,9%-os teljesítésének felel meg. 2013 első hat hónapjában az éves bevétel 46,8%-a, 2012-ben 52,5%-a, míg 2011-ben 50,2%-a folyt be a központi költségvetésbe.

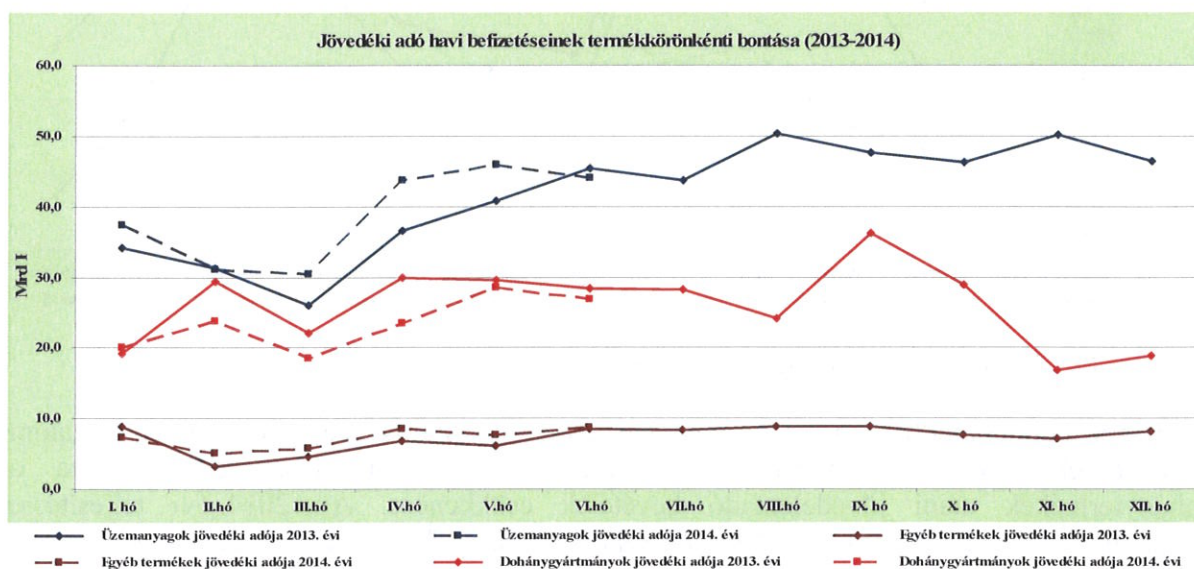
A fent leírtakat figyelembe véve az ÁSZ prognózisa szerint az ÁFA 2014. évi **teljesítése 70,0-80,0 Mrd Ft-tal elmaradhat** a törvényi előirányzattól.

A **jövedéki adó** 2013. évi teljesítése 897,3 Mrd Ft volt, ami az előirányzattól 49,8 Mrd Ft-tal (5,3%-kal), a költségvetési törvény tervezése során az NGM által várt bevételtől 25,8 Mrd Ft-tal (2,8%-kal) maradt el. Az NGM indokolása szerint az elmaradásban a jövedéki termékek forgalmának tervezetnél kedvezőtlenebb alakulása játszott szerepet.

A jövedéki adó 2014. évi előirányzata 931,9 Mrd Ft, ami 34,6 Mrd Ft-tal (3,4%-kal) haladja meg a 2013. évi teljesítést.

A jövedéki adó havi bevételeinek termékszintű alakulását a következő grafikon szemlélteti:

6. számú ábra

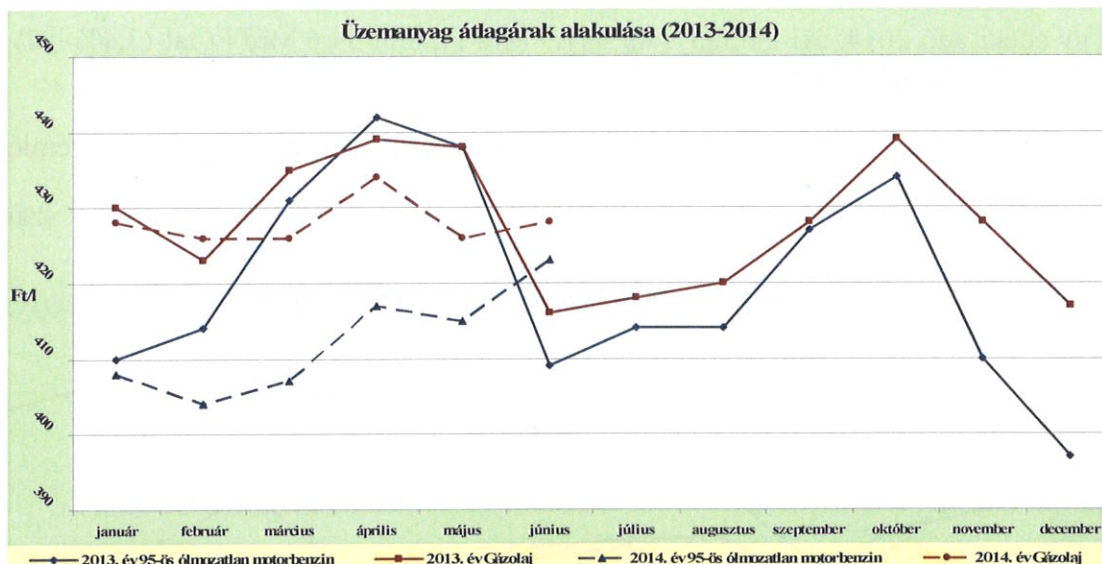
Forrás: NAV adatszolgáltatás.

A jövedéki adóbevétel 2014. évi I-VI. havi teljesítése 417,0 Mrd Ft volt, ami az előirányzat 44,8%-os teljesítésének felel meg. Az időarányos teljesítés 1,1%-kal elmarad a tavalyi év azonos időszakának teljesítésétől (45,8%), amely az alábbi termékszintű változások eredményeként adódott:

- Üzemanyagok esetében az év első hat hónapjában 232,7 Mrd Ft jövedéki adóbevétel keletkezett, amely 18,5 Mrd Ft-tal (8,6%-kal) haladta meg a 2013. év azonos időszakát. Az NGM szerint a befizetések növekedését elsősorban a gázolaj, másodsorban a benzin forgalom bázisévhez mért növekedése magyarázza, melynek háttérben a bázishoz képest kedvezőbb időjárás és fuvarozási teljesítmények állhatnak, mivel, mivel a 2014. év első felében az üzemanyag átlagárak elmaradtak a 2013. évi átlagáraktól (7. ábra).

- A szeszesitalok és egyéb termékek első hat havi jövedéki adóbevétele 43,0 Mrd Ft volt, amely 4,8 Mrd Ft-tal (12,5%-kal) haladta meg a bázisév azonos időszakának teljesítését.
- Az év első hat hónapjában a dohánytermékek után 141,3 Mrd Ft adót fizettek be a központi költségvetésbe, amely 17,2 Mrd Ft-tal (10,9%-kal) maradt el a bázisidőszak teljesítésétől. Az NGM szerint az alulteljesülést a fogyasztás csökkenése, illetve a piaci szerkezet átrendeződése (cigarettről fogyasztási dohányra való forgalom-átterelődés) miatti adóalap csökkenés okozhatta.

7. számú ábra

Forrás: NAV honlapján közzétett üzemanyag ár adatok.

Össességében elmondható, hogy az üzemanyagok, szeszesitalok és egyéb termékek forgalom növekedéséből adódó jövedéki adó bevételi többletét nagyrészt ellensúlyozza a dohánytermékek utáni jövedelemadó bevételek csökkenése. Az 2014. évi teljesítésre tekintettel kockázatot hordoz magában az a szabályváltozás¹⁹, miszerint ez év május 30-ától a benzinkutakon és hipermarketekben megszüntették a dohánytermékek forgalmazásának lehetőségét, továbbá kockázatot jelenthet és a adóbevétel csökkenését okozhatja a dohánytermékek fogyasztásának – a „leszokások” számának növekedéséből adódó – további csökkenése.

Az ÁSZ prognózisa szerint a jövedéki adó 2014. évi teljesítése az alacsony bázis miatt **25,0-30,0 Mrd Ft-tal elmaradhat** a törvényi előirányzattól.

Lakosság befizetései

A lakosság befizetései 2014. évi teljesítése a 2013. évi tényadatok, a 2014. I-VI. havi teljesítések, valamint a 2014. évközi folyamatok alapján összességében 18,0-27,0 Mrd Ft-tal haladhatják meg a Kvtv.-ben lévő törvényi előirányzatokat.

¹⁹453/2013. (XI. 28.) Kormány rendelet.

A lakosság befizetései előirányzatainál jelzett kockázatok
(4. számú táblázat)

Adatok Mrd Ft-ban

	2014. évi előirányzat	Jelzett kockázatok		2014. évi várható bevétel	
		Min.	Max.		
Lakosság befizetései	1 700,1	18,0	27,0	1 718,1	1 727,1
Ebből:					
Személyi jövedelemadó	1 550,0	10,0	15,0	1 560,0	1 565,0
Illeték	110,0	5,0	7,0	115,0	117,0
Gépjárműadó	39,0	3,0	5,0	42,0	44,0

Forrás: Kvtv. és ÁSZ prognózis

A 2014. I-VI. hónapjainak pénzforgalmi adatai alapján a lakossági befizetések 2014. évben kockázatot nem hordoznak. Az ide tartozó adónemekben belül a legnagyobb arányt (91%) képviselő a **személyi jövedelemadóból** származó bevételek az első félévben kedvezően alakultak. A többlet az elmúlt évben végrehajtott béremelések áthúzódo hatásának, a vártnál kedvezőbb bérkiáramlásnak, valamint a várakozásoktól elmaradó alacsonyabb számú KATA alá átlépő vállalkozó befizetésének az eredője. Mindezek alapján a személyi jövedelemadó 1550,0 Mrd Ft-os előirányzata kockázatot nem hordoz, ezen a jogcímen az ÁSZ becslése szerint 10,0-15,0 Mrd Ft többlet várható.

Gépjárműadóból a 2014. év I-VI. hónapjaiban 22,0 Mrd Ft realizálódott, ami az éves előirányzat 56,5%-a. Az előirányzattól való többletet az önkormányzatok 2013-ról áthúzódo befizetései okozzák. A gépjárműadó 39,0 Mrd Ft-os előirányzata kockázatot nem hordoz, ezen a jogcímen az ÁSZ becslése szerint 3,0-5,0 Mrd Ft többlet várható.

A 2014. évi **lakossági illeték** bevételi előirányzat 110,0 Mrd Ft-os éves összegéből az első félévben 58,3 M Ft folyt be, ami az éves előirányzat 53,0%-ának felel meg. A túlteljesülés háttérében az előző év azonos időszakához viszonyított magasabb összegű befizetés áll. Az előirányzat kockázatot nem hordoz, ezen a jogcímen az ÁSZ becslése szerint 5,0-7,0 Mrd Ft többlet várható.

Befizetés az államháztartás alrendszeréből

Az elkülönített állami pénzalapok befizetése, a Hozzájárulás a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alaphoz, a Helyi önkormányzatok befizetése teljesíthetőségében az ÁSZ jelenleg nem lát kockázatot.

A központi költségvetési szervektől származó befizetések együttes mértékének előirányzata 2014. évre vonatkozóan 42,7 Mrd Ft volt, mely összegeket a Kvtv. 10. § (1) – (6) bekezdésekben név szerint felsorolt intézményeknek és a Kvtv. 10. § (8) bekezdése alapján, a munkahelyvédelmi akciótervvel érintett költségvetési szerveknek szükséges befizetni.

Az előirányzattól az I-VI. hó vonatkozásában 9,5 Mrd Ft teljesült, az időarányos teljesítés mérőszáma 22,2%-ot mutat, az időarányos elmaradás mértéke pedig 11,9 Mrd Ft.

A Kvtv. 10. §-ában felsorolt költségvetési szerveknek 2014. évben összesen 30,7 Mrd Ft összeget kell befizetni bevételeikből a központi költségvetés részére, amelyből az év első hat hónapja során 7,6 Mrd Ft került befizetésre: A 24,8%-os mértékű időarányos teljesítés – ami 7,8 Mrd Ft időarányos elmaradást okozott – a befizetések jogszabályon alapuló szezonálisára vezethető vissza. Az április hónap során teljesített befizetések mértéke 6,2 Mrd Ft volt, mely összeg az évi előirányzat 20,2%-a, illetve az első félév során teljesített befizetések 81,6%-át képezi, így ennek a jogcímnek a várható teljesülése jelenlegi ismereteink alapján nem hordoz kockázatot.

A Kvtv. 10. § (8) bekezdésében előírt, a Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő, a 2014. évi szociális adó változásaiból fakadó kiadási megtakarítások utáni, 12,0 Mrd Ft mértékű befizetési kötelezettség előirányzatából, a költségvetési szervek június végéig csak 1,9 Mrd Ft összeget teljesítettek. Az időarányos elmaradás nem szezonalitással, hanem a befizetési kötelelem keletkezéséhez kapcsolódó tervezési bizonytalansággal és az érintettek likviditási helyzetével hozható összefüggésbe. Ennek okán az ÁSZ kockázatosnak tartja a munkahelyvédelmi akciótervvel érintett költségvetési szervek befizetési kötelmeinek realizálódását.

Az ÁSZ az előirányzat teljesülését 6,0-8,0 Mrd Ft mértékben kockázatosnak tartja.

Egyéb bevételek

Az egyéb bevételek eredeti előirányzata 19,0 Mrd Ft, amelyből az éves előirányzat 117,9%-ka, 22,4 Mrd Ft folyt be 2014. I-VI. hónapban, amely az éves előirányzat 3,4 Mrd Ft-os túlteljesítését jelenti.

Az előirányzathoz képest kiemelkedő teljesülés háttérében az áll, hogy több egyéb bevételi jogcím a vártnál erősebben teljesült az év első hat hónapjában. Kiemelést érdemelnek az Előző évi költségvetési kiadások visszatérülése jogcím 13,3 Mrd Ft-os, az Önkormányzati adósságkonszolidációhoz kapcsolódó biztosíték befizetése címén 5,2 Mrd Ft-os teljesülése, valamint a kezesség visszatérülés címen 2,0 Mrd Ft.

Az egyéb bevételeken belül a nemzetközi pénzügyi kapcsolatokról eredő bevétel 10,8 Mrd Ft törvényi előirányzatból a 2014. I-VI. hónapban 1,1 Mrd Ft befizetés történt, amely az előirányzat 10,2%-át képezte. Az előirányzat 10,0 Mrd Ft-os év végi túlteljesítése biztosnak látszik, de jelen pillanatban időarányos elmaradást mutató nemzetközi pénzügyi kapcsolatok bevétele jogcím második félévi teljesülése esetén az előirányzat túlteljesítése elérheti a 15,0 Mrd Ft-ot.

2.5. A központi költségvetés kiadásai

A központi költségvetés kiadásai közül az Egyedi és normatív támogatások, a Közszolgálati műsorszolgáltatás támogatása, a Szociálpolitikai menetdíj támogatása, az Elkülönített állami pénzalapok támogatása, a Helyi Önkormányzatok támogatása, a Támogatás az önkormányzati adósságok törlesztéséhez, a Társadalmi önszerveződések támogatása, a Tartalékok, a Kormányzati rendkívüli kiadások, az Egyéb kiadások, a Kezességérvényesítés teljesíthetőségében az ÁSZ jelenleg nem lát kockázatot.

Lakásépítési támogatások

A 2014. évi I-VI. hónapban felhasznált 59,0 Mrd Ft összegű **lakásépítési támogatás** a teljes évi költségvetési előirányzatnak (159,2 Mrd Ft) mindössze 37,1%-át teszi ki, amely alapján az éves kiadási előirányzat időarányos részéhez képest 20,6 Mrd Ft megtakarítás keletkezett. A 2013. év azonos időszakában 59,5 Mrd Ft összegű lakásépítési támogatás kifizetés történt.

A támogatás 78,3%-át az otthonteremtéssel összefüggő kiadások képezik. Az alulteljesítést kiváltó okok között lehet megemlíteni, hogy az árfolyamgát rendszer lakossági igénybevétele elmarad az előzetes várakozásoktól, a megkötött árfolyamgát szerződések számát eredetileg 252 ezer darabra tervezték, 2014. április 30-ig megnyitott, aktív gyűjtőszámlák száma 169,7 ezer darab volt.

A lakásépítési támogatások felhasználási jogcímei között továbbra is megtalálható a korábbi államilag támogatott lakáshitelek kamattámogatása, a lakáscélú lakossági előtakarékoság támogatása (pl.: lakástakarék-pénztár), az otthonteremtési kamattámogatás és a lakásépítési támogatása. A korábbi államilag támogatott lakáshitelek tőke rész törlesztésének felgyorsulása miatt, gyorsuló ütemben csökken a lakossági támogatott tartozás állomány, így kisebb az előirányzatot terhelő kamattámogatási igény. Az ÁSZ a devizahitelek megsegítését célzó, folyamatban lévő új törvényi rendelkezésekre tekintettel, az első félévi kedvező folyamatok hatását nem érvényesíteti, tekintettel az intézkedéscsomagnak a költségvetést esetlegesen érintő hatásaira.

Nemzeti család- és szociálpolitikai alap kiadásai

A **Nemzeti család- és szociálpolitikai alap kiadásai** 714,5 Mrd Ft-os eredeti előirányzatából 2014. I-VI. hónapban 346,1 Mrd Ft felhasználás történt, amely az éves előirányzat 48,4%-át képezte.

5. számú táblázat

Előirányzat neve	Kvtv. szerinti előirányzat (Mrd Ft)	2014. I-VI. hó teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés az előirányzat %-ában	A teljesítés eltérése az időarányostól ²⁰ (Mrd Ft)
Családi támogatások	446,2	210,6	47,2	+ 12,5
Korhatár alatti ellátások	175,6	89,4	50,9	- 1,6
Jövedelempótló és jövedelem kiegészítő szociális támogatások	66,8	33,1	49,6	+ 0,3
Különféle jogcímen adott térítések	25,9	13,0	50,2	- 0,1
Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap kiadásai összesen	714,5	346,1	48,4	+ 11,1

Forrás: MÁK adatszolgáltatása

A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap kiadásai esetében összesen 11,1 Mrd Ft megtakarítás keletkezett az időarányos előirányzathoz viszonyítva, amelyet döntően a Családi

²⁰ A teljesítés eltérése az időarányostól: + megtakarítás/- túllépés.

támogatások 12,5 Mrd Ft alulteljesülése okozta. Az ÁSZ becslése szerint az előirányzat 13,0-16,0 Mrd Ft-os év végi kiadás megtakarítása várható.

A családi támogatások előirányzat nyújt fedezetet többek között a pénzbeli és természetbeni gyermekvédelmi támogatásokra, amely ellátások augusztusban és novemberben kerülnek folyósításra/kifizetésre. Ebből következően az időarányos teljesülés szerinti vizsgálat eredménye tájékoztató jellegű, tekintettel arra, hogy az előirányzat havi teljesülésének összege nem azonos minden hónapban. Az alulteljesülés további okai között lehet említeni, hogy a KSH által hivatalosan közzétett éves átlagos fogyasztói árindex százalékos mértékével megegyező kamat alapján a nyilvántartott követelés utolsó fordulónapjától számított időszakban meghatározott átlagos állománya után számított támogatást ír jóvá a Magyar Államkincstár, mely jóváírás fedezetét az előirányzat biztosítja. Az előirányzat kialakításakor figyelembe vett éves átlagos fogyasztói árindex a tervezetthez képest alacsonyabb szinten realizálódott, az előirányzat így időarányosan alulteljesült.

2.6. Költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei és kiadásai

A Költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei és kiadásai közül a Költségvetési szervek bevételei, kiadásai és a Szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei és kiadásai teljesíthetőségében az ÁSZ jelenleg nem lát kockázatot.

Szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásai, bevételei

A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásai közül a kedvezményezettek részére teljesített kifizetések mértéke a 2014. év első hat hónapja során összesen 837,6 Mrd Ft volt. A teljesítés az időarányos teljesítéshez képest 39,0%-os volt.

A kifizetések időarányos szinthez való közelítését kedvezőtlenül befolyásolta – mely kockázati tényezőt konkrét számokkal nem tudunk alátámasztani – az uniós támogatásokat lebonyolítását végző intézményi rendszer átalakítása utáni első időszak. (A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség megszüntetésével összefüggő egyes kérdésekről szóló 475/2013. (XII. 17.) Korm. rendelet értelmében a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2014. január 1-től jogutóddal (beolvadással) megszűnt.)

A kifizetések alakulása illeszkedett ahhoz a tapasztalathoz, mely szerint az év első részében azok elmaradnak az időarányos kifizetés mértékétől. A tapasztalatok szerint az elmúlt esztendő kifizetései az volt jellemző, hogy a negyedik negyedévben gyorsultak fel a kedvezményezettek részére a teljesítések. (Az elmúlt esztendőben a kiadások teljesítés a negyedik negyedévben az éves kiadás közel 40%-át tette ki.)

Ezeket a tényezőket figyelembe véve a várható kifizetések 90,0 Mrd Ft mértékben maradnak el a tervezett szinttől.

2014. évben a fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatása első félévben 540,4 Mrd Ft mértékű volt. A teljesítés az éves tervezett 1711,6 Mrd Ft előirányzathoz képest ez az összeg 31,6%-os mértékű, ami 315,4 Mrd Ft elmaradást jelent.

Az EU-tól érkező támogatások volumenét kedvezőtlenül befolyásolta több uniós program támogatásának ideiglenes felfüggesztése. Információnk szerint az EU Bizottsággal már csak a Közlekedés Operatív Programmal és a Regionális Operatív Programmal kapcsolatban szükségesek további egyeztetések. (Információnk szerint – ezen túlmenően - a kifizetések alakulását kedvezőtlenül befolyásolta az EU likviditási problémája is, amelyet a tagállamok által 2013. december 31-i határidőre benyújtott igénylések rendkívüli nagyságrendje okozott.)

Május hónap folyamán megérkeztek a központi költségvetés által eddig megelőlegezett uniós források, így - elsősorban a Nemzeti Stratégiai Referenciakerethez tartozó operatív programokon - jelentős összegű (170,5 Mrd Ft) bevétel elszámolás történt. Június hónapban azonban már ennek az összegnek csak a fele (88,1 Mrd Ft) érkezett meg az EU-tól.

Annak ellenére, hogy az elmúlt két hónapban a félévi állomány közel fele realizálódott, továbbá, figyelemmel arra a tényre is, hogy az elmúlt évben a bevételek közel fele (49,3%) az utolsó negyedévben realizálódott az ÁSZ kockázatosnak ítéli az EU-s bevételi előirányzat teljesülését és a tervezett kiadások bevételek tervezett 438,0 Mrd Ft mértékű különbsége tartását.

Ezeket a tényezőket figyelembe véve a várható bevétel 113,0 Mrd Ft mértékben marad el a tervezett szinttől és – figyelemmel a várható 90,0 Mrd Ft kiadás csökkenésre – a legóvatosabb becslés szerint is minimálisan 23,0 Mrd Ft többlet terhet jelent az idei költségvetés számára.

2.7. Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések és kiadások

Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések

6. számú táblázat

Előirányzat neve	Kvtv. szerinti előirányzat (Mrd Ft)	2014. I-VI. hó teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés az előirányzat %-ában	A teljesítés eltérése az időarányostól ²¹ (Mrd Ft)
Állami vagyonnal kapcsolatos bevételek	193,2	52,5	27,2	+ 44,1
- ebből: értékesítési bevételek	146,6	12,1	8,3	+ 61,2
- ebből: hasznosítási bevételek	36,1	39,2	108,6	- 21,2
- ebből: egyéb bevételek	0,5	1,1	221,2	- 0,9
- ebből: tőke kivonás	10,0	0,0	0,0	+ 5,0
A Nemzeti Földalappal kapcsolatos bevételek	16,7	2,6	15,6	+ 5,7
Összesen:	209,9	55,1	26,3	+ 49,8

Forrás: NGM adatszolgáltatás

Az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések 209,9 Mrd Ft-os eredeti előirányzatából 2014. I-VI. hónapban 55,1 Mrd Ft teljesült, amely az éves előirányzat 26,3%-át képezte. A 2014. évi előirányzat az eddig használt frekvenciák mellett további frekvenciakészlet hasznosításával is számolt. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek 1. cím, Értékesítési bevételek 1. alcím, Frekvencia használati jog értékesítéséből származó bevételek 6. jogcímcsoport előirányzata 120,0 Mrd Ft.

A frekvenciaértékesítésből²² tervezett bevétel, aminek teljesülését az ágazat korlátozott beruházási forrásai (korábbi frekvenciavásárlások, megnőtt fiskális terhek), valamint a

²¹ A teljesítés eltérése az időarányostól: + megtakarítás/- túllépés.

²² 2014. június 16-án lezárult a szélessávú szolgáltatásokhoz kapcsolódó frekvenciahasználati jogosultságok tárgyában 2014. május 22-én kiírt pályázat jelentkezési határideje. Határidőre négy szolgáltató nyújtotta be pályázati anyagát. A jelentkezési határidő lejártától számított 15 napon belül a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) megvizsgálja az alaki követelményeknek való megfelelést, amelynek teljesülése esetén pályázati nyilvántartásba veszi a jelentkezőket. A pályázatok tartalmi vizsgálatára csak a nyilvántartásba vételt követően kerülhet sor. A nyertesek a frekvenciákat 2034-ig jogosultak használni. Az egyszeri értékesítési díjminimum

bizonytalanul megbecsülhető technológiai lehetőségek és fogyasztói kereslet teszi kérdésessé. Ezt a kockázatot mérsékli, hogy a frekvencia-hasznosítási díjak a Beruházási Alap kiadásait fedező bevételnek számítanak. A Beruházási Alap előirányzatainak esetében új kötelezettséget vállalni az államháztartásért felelős miniszter előzetes egyetértésével lehet.

Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek összegének időarányos alulteljesülésének további okai, hogy az MNV Zrt. ingatlanértékesítési bevételeinek meghatározó ügyletéből 6,0 Mrd Ft várhatóan szeptemberre folyik be a költségvetésbe. A haszonbérleti díjak szintén szezonálisak, szeptember és december hónapban számlázza azokat a Nemzeti Földalap. A decemberi esedékességű ügyleteknél lehet számolni átcúszással, bevételkiesés azonban nem jelentkezik, mivel idén januárban is érkeztek tavaly év végéről áthúzódó befizetések. A további bevételek nagyrészt szintén egyedi tételeket tartalmaznak, a tőke kivonás 10,0 Mrd Ft-os összege július hónapban várható. A Nemzeti Földalap termőföld értékesítési folyamata jelentős elmaradást mutat, a tervezett 8,5 Mrd Ft-os nagyságrendű bevétel az előrejelzések alapján nem fog megvalósulni. Amennyiben a frekvenciahasználati jogosultságok tárgyában kiírt pályázat sikeresen lezárul az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek előirányzata az ÁSZ becslése szerint teljesül.

Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások

7. számú táblázat

Előirányzat neve	Kvtv. szerinti előirányzat (Mrd Ft)	2014. I-VI. hó teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés az előirányzat %-ában	A teljesítés eltérése az időarányostól ²³ (Mrd Ft)
Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások	160,3	77,6	48,4	+ 2,5
- ebből: felhalmozási jellegű kiadások	99,9	39,4	39,4	+ 10,6
- ebből: hasznosítással kapcsolatos folyó kiadások	16,6	15,5	93,4	- 7,2
- ebből: az államot korábbi tulajdonosi döntéseihez kapcsolódóan terhelő kiadások	13,2	9,1	68,9	- 2,5
- ebből: vagyongazdálkodás egyéb kiadásai	24,6	10,4	42,3	+ 1,9
- ebből: fejezeti tartalék	5,0	0,0	0,0	+ 2,5
- ebből: ÁFA elszámolás	1,0	3,3	330,0	- 2,8
A Nemzeti Földalappal kapcsolatos kiadások	20,6	7,4	35,9	+ 2,9
Összesen:	180,9	85,1	47,0	+ 5,4

Forrás: NGM adatszolgáltatás

Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások 180,9 Mrd Ft-os eredeti előirányzatából 2014. I-VI. hónapban 85,1 Mrd Ft felhasználás történt, amely az éves előirányzat 47,0%-át képezte.

104,0 Mrd Ft. A pályázati eljárásra jelentkezőknek 40,0 M Ft+ÁFA összegű részvételi díjat kellett megfizetni. A magas részvételi díj nagyfokú garanciát jelent a sikeres pályázatra.

²³ A teljesítés eltérése az időarányostól: + megtakarítás/- túllépés.

A kiadások volumene is többnyire szerényebb teljesítést mutat, de ez nem jelent várható megtakarítást, sőt az MNV Zrt. előirányzatai tekintetében a kormányzati és a várható törvényi módosítások következtében jelentős összegű többletkiadások várhatók a tervezetthez képest.

Az MNV Zrt. felhalmozási jellegű kiadásainak ütemezését a Nemzeti Eszközkezelő számára időszakosan biztosított forrásjuttatás, az ingatlanprojektek, tőkeemelések és vagyonvásárlások egyedi ügyletei mozgatják. E tételeknél várhatóak a többletkiadások is. A hasznosítási típusú kiadások az MNV Zrt. esetében az időarányost meghaladó teljesítést mutatnak, amely a relatíve nagy összegű társasági támogatások kifizetésének következménye (e támogatásokat nem időarányosan fizeti az állam). Az MNV Zrt. által fizetendő, korábbi tulajdonosi döntésekhez kapcsolódó kiadások egyetlen időarányos tétele a kárpótlási jegyért fizetendő életjáradék (1,6 Mrd Ft), a helytállási típusú kiadások esetlegesek, a környezetvédelmi projektek ütemezése pedig egyedi. A vagyongazdálkodás egyéb kiadásai szintén nem egyenletes ütemezésű tételeket tartalmaznak, sőt az MNV Zrt. esetében a legnagyobb tételt (9,6 Mrd Ft-ot) a Richter részvényekhez kapcsolódó államkötvény kamatfizetése jelenti, amely júniusban és decemberben esedékes. Időarányos tételnek csak a két vagyonkezelő szervezet (MNV Zrt., MFB Zrt.) számára nyújtott támogatás tekinthető, ennek folyósítása 1/12-delvé történik. A fejezeti tartalék felhasználása mindkét fejezetnél átcsoportosítással történik, ennek időpontja esetleges, természetéből adódóan inkább a II. félévre várható. Az MNV Zrt. ÁFA-elszámolása az egyes ingatlanügyletekhez kötődik, így szintén nem lehet egyenletes a kiadás. A Nemzeti Földalap kiadásai közül a termőföldért fizetendő életjáradék a meghatározó, amelynek kifizetése egyenletes ütemezéssel történik.

2.8. Adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások

Az adósságszolgálathoz kapcsolódó **kamatbevételekből** 2014. I.-VI. hónapban 126,4 Mrd Ft folyt be a központi költségvetésbe, jóval – 23,4%-kal – meghaladva 102,4 Mrd Ft-os éves előirányzatot. **A kamatkiadások**²⁴ 2014. I.-VI. hónapjában 733,3 Mrd Ft-ot tettek ki, amely az időarányos összeget 8,7%-kal haladta meg. A kamatbevételek növekedésének hátterében az állampapír piacon megfigyelhető hozamcsökkenés áll, míg a kamatkiadások első félévi időarányos teljesítést meghaladó növekedését egyedi nagy összegű kamatkifizetés okozzák.

Összességében az első hat havi folyamatok alapján a nettó kamatkiadások éves összege várhatóan 10,0 Mrd Ft-tal meghaladja az előirányzatot.

2.9. Egyéb uniós bevételek és hozzájárulás az EU költségvetéséhez

Egyéb uniós bevételek

Az egyéb uniós bevételek – amelyek összetevői a tradicionális forrásokkal összefüggő beszédési illetékek és az uniós támogatások utólagos megtérülése – tervezett mértéke 2014. évre vonatkozóan 32,4 Mrd Ft volt. Az előirányzathoz 2014. év első az első hat hónap

²⁴A kamatkiadások alakulása a fennálló adósságállomány összetételétől, kamatozásától, kamatfizetési ütemezésétől is függ, a kamatkiadásokat a korábbi – akár több évvel korábban a portfólióba került – adósságelemek kamatfizetési jellemzői határozzák meg, az eltérés a tervezetthez képest eltérően alakuló kamatszintekből (pl. piaci kibocsátású állampapírok hozamának tervezetthez képest eltérő alakulása, a kockázati felárak mozgása) és az árfolyam-változásból adódik.

vonatkozásában 6,2 Mrd Ft teljesült. Az időarányos teljesítés mértéke 19,1% volt, a lemaradás jelentős.

A beszédési illetéken belül a vámbeszedési illeték 2014. évre tervezett 9,3 Mrd Ft-os mértéke június hónap végére 58,1%-os arányban 5,4 Mrd Ft-ra teljesült, míg az idén realizált cukorágazati hozzájárulás bevétel már elérte a 2014. évre tervezett, 0,2 Mrd Ft-ot képviselő előirányzatot. A beszédési illetékek teljesítésének volumene a 2014. évi 9,5 Mrd Ft mértékű tervezett előirányzat 59,0%-a, az időarányosnál lényegesen kedvezőbb. Az uniós támogatások utólagos megtérülésének mértéke viszont csak 0,6 Mrd Ft volt, ami az időarányos teljesítésnek mindössze 2,6%-a, így az időarányos elmaradás mértéke 10,9 Mrd Ft.

A megtérülés előirányzatán megtervezett 22,9 Mrd Ft összeg a Kohéziós Alap vonatkozásában elszámolt uniós támogatásokhoz kapcsolódik, annak okán, hogy a kedvezményezettek számára megítélt támogatás húsz százalékát a záró kifizetésig a hazai költségvetésnek kellett megelőlegeznie. Ezt az összeget viszont csak a teljes program pénzügyi elszámolása után térít meg az EU Bizottság a hazai költségvetés részére.

Információink szerint a Kohéziós Alaphoz tartozó kohéziós projekt-zárásokra vonatkozó dokumentumokat az Igazoló hatóság az EU Bizottság részére megküldte. (Ezek a dokumentumok a kohéziós projektek vasútvonalak rekonstrukcióira és felújításaira, szennyvíztisztító telepek létesítésével, szennyvízelvezetési, szennyvízkezelési és tisztítási rendszerek kiépítésével kapcsolatos munkálatokra irányultak.) Az érintett Kohéziós projektek kapcsolatos dokumentumokat az EU Bizottság egyesével vizsgálja át, majd dönt a kifizetés jogszerűségéről. Megalapozott információnk nincs arra vonatkozóan, hogy az EU Bizottság mikor hozza meg a döntését, illetve az összegek mikor kerülnek jóváhagyásra az Igazoló Hatóság projekt számláin,

A leírtak alapján az ÁSZ kockázatosnak ítéli meg a tervezett megtérülés megjelenését a XLII. Fejezet (A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai) 7. címében (Egyéb uniós bevételek).

A becsült kockázati intervallum mértékét az egyéb uniós bevételek vonatkozásában – figyelembe véve a beszédési illetékek várható kedvező alakulását is – az ÁSZ 15,0 - 20,0 Mrd Ft közötti nagyságrendben becsüli.

Hozzájárulás az EU költségvetéshez

Az EU tradicionális saját forrásai – TOR (traditional own resources) – a vámbevételek és a cukorágazati hozzájárulás, azzal, hogy a tagállamok a beszédett összeg 25%-át megtarthatják a beszédés költségeinek finanszírozására. (Ezen bevételekre vonatkozóan az egyéb uniós bevételek bemutatása alkalmával adunk információt.)

A tradicionális forrásokon túlmenően a tagállamok ÁFA alapú, GNI alapú hozzájárulással valamint a Brit korrekcióval járulnak hozzá az EU költségvetéséhez. 2014. évre vonatkozóan az EU költségvetéséhez a tervezett hozzájárulások együttes mértéke 288,7 Mrd Ft volt, melyből az év első hat hónapja során 186,2 Mrd Ft teljesült, az időarányos teljesítés mértéke 64,8% volt.

A teljesítés mértékét alapvetően két komponens befolyásolta. Egyrészt, a havonta fizetendő összegek mértékét, nem az NGM, hanem minden esetben az EU határozza meg, így az NGM feladata az EU által meghatározott összegek átutalására korlátozódik. Másrészt az átutalások havonkénti elosztása azok jellege miatt nem egyenletes. A február hónapban előírt befizetések

mindig – így az idei esztendőben is – kiemelkedően magasak, mivel az uniós költségvetési szervek ebből a keretből finanszírozzák az agrártermelők márciusban kifizetésre kerülő éves támogatásait. Február hónap során 62,7 Mrd Ft került befizetésre, ami azt jelenti, hogy ebben a hónapban az első hat havi összes befizetés 33,7%-a realizálódott, vagyis az átlagos havi befizetések közel háromszorosa. Az év második felében havi szinten 20-22 Mrd Ft uniós hozzájárulás befizetésével kalkulálva az éves befizetés 307,2 Mrd Ft lenne, ami közel 30,0 Mrd Ft többlet terhet jelentene a költségvetés számára. Kockázatot azonban ez nem jelent, mivel az elmúlt időszakban az év utolsó hónapjában az EU költségvetéshez a hazai költségvetésnek a tárgyévben befizetett hozzájárulás nagysága okán már nem kellett átutalást teljesíteni, sőt még visszatérítést is érkezett az EU-tól.

2.10. Az elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok (ELKA) éves bevételeinek előirányzata 437,6 Mrd Ft, kiadásainak előirányzata 460,9 Mrd Ft, tervezett egyenlegük -23,3 Mrd Ft. A 2014. I-VI. havi pénzforgalmi teljesülés a központi alrendszer egyenlegét 37,7 Mrd Ft-tal javította. Az ELKA-nál 231,0 Mrd Ft bevétel mellett 193,3 Mrd Ft kiadást számoltak el. A bevételi többlet részben szezonális megtakarításból adódik, amelyek az időarányosnál kedvezőbb költségvetési támogatási kiutalások (KNPA, BGA), valamint a pályázatok és a beruházások második félévre áthúzódó értékelése (BGA), illetve megvalósítása (KNPA) miatt, továbbá szervezeti változások (KTIA) miatt mutatkoznak. A megtakarítás a KNPA 16,8 Mrd Ft-os, a KTIA 12,0 Mrd Ft-os, a BGA 8,7 Mrd Ft-os, a NKA 3,1 Mrd Ft-os többletéből, valamint a NEFA 2,5 Mrd Ft-os, valamint a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapja 0,4 Mrd Ft-os hiányából alakult ki. Az ELKA költségvetése – a 2014. I-VI. havi teljesítési adatok és a rendelkezésre álló információk alapján – teljesíthető.

Az alapok tervezett egyenlege -23,3 Mrd Ft, melynek betartásában kockázatként jelentkezik a 2014. júniusi kormánydöntéssel a közfoglalkoztatásban résztvevők létszám növekedése miatt várható kiadás túllépés. Kormányzati döntés született 40,0 Mrd Ft közfoglalkoztatási célra történő felhasználásáról. Amennyiben az év egészében a közmunkaprogramban foglalkoztatottak átlagos létszáma megközelíti a 200 ezer főt, akkor emiatt a bruttó kiadás-túllépés információink szerint 70,0 Mrd Ft körül alakulhat. Az intézkedés nettó hatása ennél alacsonyabb lesz, mivel a kiadási többlet adótartalma megközelíti a többlet kiadás 50%-át.

2.11. A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak egyenlege a 2014. év első 6 hónapjában 114,5 Mrd Ft összegű többletet mutatott. Az egyenleg a Ny. Alap 75,7 Mrd Ft többletéből, és az E. Alap 38,8 Mrd Ft többletéből tevődik össze. A többlet keletkezésében kiemelt szerepet játszott az Ny. Alap esetében a járulékbefvételek, hozzájárulások időarányos 50 %-os teljesítésnél magasabb, 52,2 %-os teljesítése. Az E. Alap 38,8 Mrd Ft-os többlete a bevételek időarányost meghaladó 51,2 %-on történő teljesítése és kiadásainak időarányos előirányzattól 0,8 százalékponttal elmaradó, 49,2%-on történő teljesítésének különbözete jelentette.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai közül az Egészségbiztosítási Alap bevételei és kiadásai teljesíthetőségében az ÁSZ jelenleg nem lát kockázatot

A Nyugdíjbiztosítási Alap bevételei és kiadásai

Az Ny. Alap az első 6 hónapot 75,7 Mrd Ft szufficittal zárta, a bevételei 2,1 százalékponttal haladják meg az időarányos tervezettet, a kiadásai 0,4 százalékponttal maradtak el a

tervezettől. Az Ny. Alap I-VI. havi költségvetési egyenlege 1545,0 Mrd Ft bevételi és 1469,3 Mrd Ft kiadási főösszeg mellett valósult meg. A bevételeknél az időarányos feletti teljesülést a szociális hozzájárulási adó és a nyugdíjbiztosítási járulékbevételek együttes alakulása eredményezte.

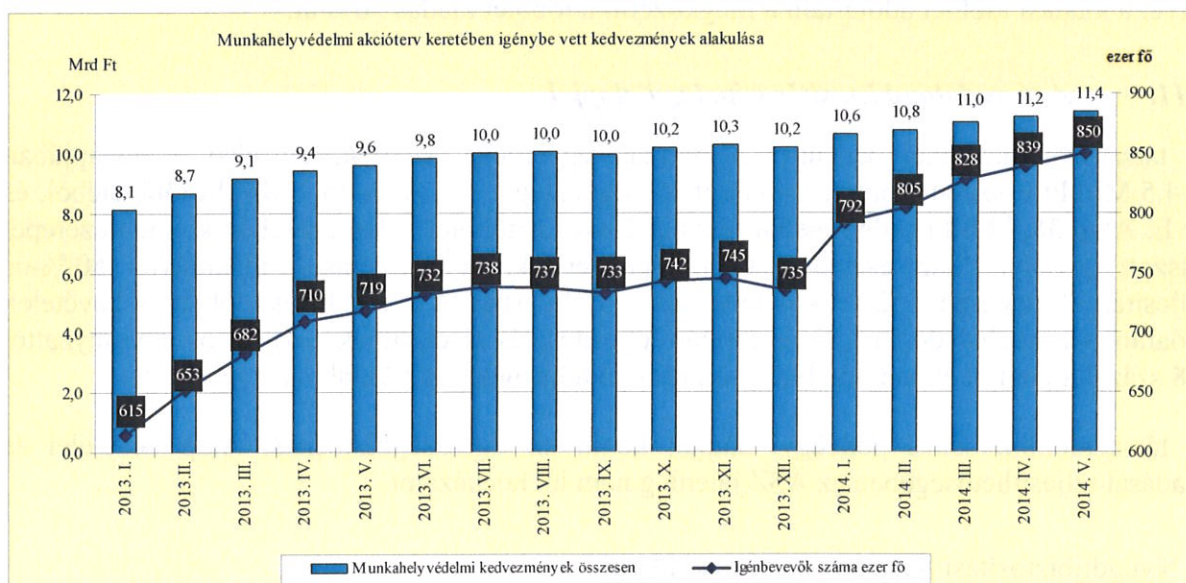
2013. évihez képest változás volt, hogy a Szociális hozzájárulási adó megosztásra került az E. Alappal. Így a Ny. Alap 2014. évi költségvetésének alakulásában meghatározó volt, hogy a Szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része a Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény 26.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján – az előző évi 100%-os mértékről 96,3%-ra csökkent. További változás volt 2014-ben, hogy a Korkedvezmény-biztosítási járulék bevétele (amely 2013. évben 18,3 Mrd Ft összegű volt) a Magyarország 2014. évi költségvetését megalapozó 2013. évi CCIII. törvény 11.§ (1) bekezdése alapján kikerült az Ny. Alap költségvetéséből.

Az Ny. Alap bevételei a törvényi előírászat 52,1%-ában, 1545,0 Mrd Ft-ban, az időarányost 2,1 százalékponttal meghaladóan teljesültek. 2013 hasonló időszakában a költségvetési bevétel 52,9%-ban teljesítésült. Az Ny. Alap bevétele két jogcímen is mérséklésre került, az Alap bevétele meghaladja mind a 2014. évi, mind a 2013. évi időarányos előírászatot. 2014. évben az Ny. Alap költségvetési támogatásban nem részesült.

A szociális hozzájárulási adó és a biztosított nyugdíjjárulék időarányos előírászatot meghaladó többletbevételének oka többek között a nem rendszeres juttatások kifizetésének a tervezett meghaladó emelkedése, a foglalkoztatottak számának és a bérszínvonalnak a változása, időszakos foglalkoztatás, különböző adókedvezmények igénybevétele és a kedvezményes kisvállalati adózási formákat választók körének alakulása stb. A járulékköteles jövedelem a költségvetési szervek és intézmények esetében 17,5%-kal, az üzleti szféra esetében 6,5%-kal növekedett, valamint bővült a közfoglalkoztatás, ez társadalombiztosítási bevétel növekedést okozott. Családi járulékkedvezményt áprilisban 2,8 Mrd Ft összegben érvényesítettek, amely az év folyamán várhatóan bővülni fog. A Munkahelyvédelmi Akciótervhez kapcsolódóan a munkáltatók a NAV júniusban készített tájékoztatása szerint 14,1 Mrd Ft kedvezményt vettek igénybe. A NAV által kezelt társadalombiztosítási járulék és szociális hozzájárulási adó az előző évi 1427,1 Mrd Ft-ról 1568,1 Mrd Ft-ra nőtt.

A Munkahelyvédelmi Akcióterv keretében a foglalkoztatók által igénybe vett kedvezmények alakulását a következő diagram mutatja be:

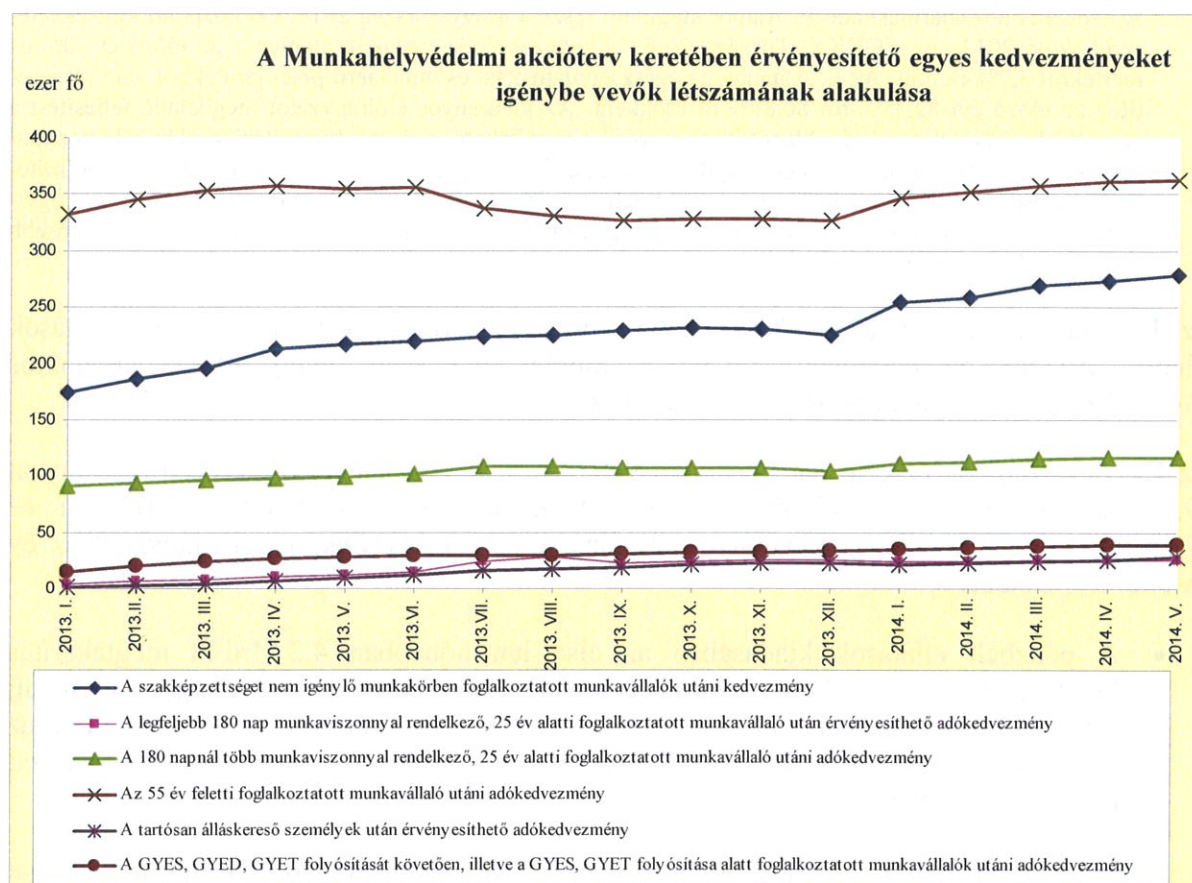
8. számú ábra

Forrás: NGM adatszolgáltatás

Az adatok alapján jól látható, hogy a 2013. január 1-jétől történt bevezetés óta a Munkahelyvédelmi akcióterv keretében érvényesített kedvezmények összege folyamatosan nő. Ezzel párhuzamosan a kedvezmény igénybevételével élő foglalkoztatók létszáma is növekedett. Legnagyobb létszámnövekedés a tartósan álláskereső személyek után érvényesíthető adókedvezményt igénybe vevők esetében figyelhető meg. A kedvezményt érvényesítő foglalkoztatók közel fele az 55 év feletti foglalkoztatott munkavállaló utáni adókedvezményt érvényesíti:

9. számú ábra

Forrás: NGM adatszolgáltatás

Az **Ny. Alap I-VI. havi kiadása** 1469,3 Mrd Ft (49,6%) volt, amely az időarányos előirányzattól 0,4 százalékponttal, 13,1 Mrd Ft-tal maradt el. 2013 ugyanezen időszakában 50,0%-os volt a teljesítés. A nyugellátások kiadása 2014. I-VI. hónapjában 1460,1 Mrd Ft volt, amely 0,5 százalékponttal 13,8 Mrd Ft-tal maradt el a tervezettől. Teljesítési aránya 49,5%, ami a folyamatban lévő korhatáremelés következtében marad el az egyenletes évközi eloszlást feltételező időarányos értéktől (50%). A kiadások tartalmazzák a januárban végrehajtott törvényi előírásoknak megfelelő 2,4%-os mértékű emelés hatását is.

A **nyugdíjbiztosítási költségvetési szervek kiadásai** 5,4 Mrd Ft-ot tettek ki, ami 50,5 %-os teljesítésnek felel meg.

Az I-VI. havi tényadatokat figyelembe véve az év végére várható egyenleg 120,0–130,0 Mrd Ft szufficit lesz.

Az Egészségbiztosítási Alap bevételei és kiadásai

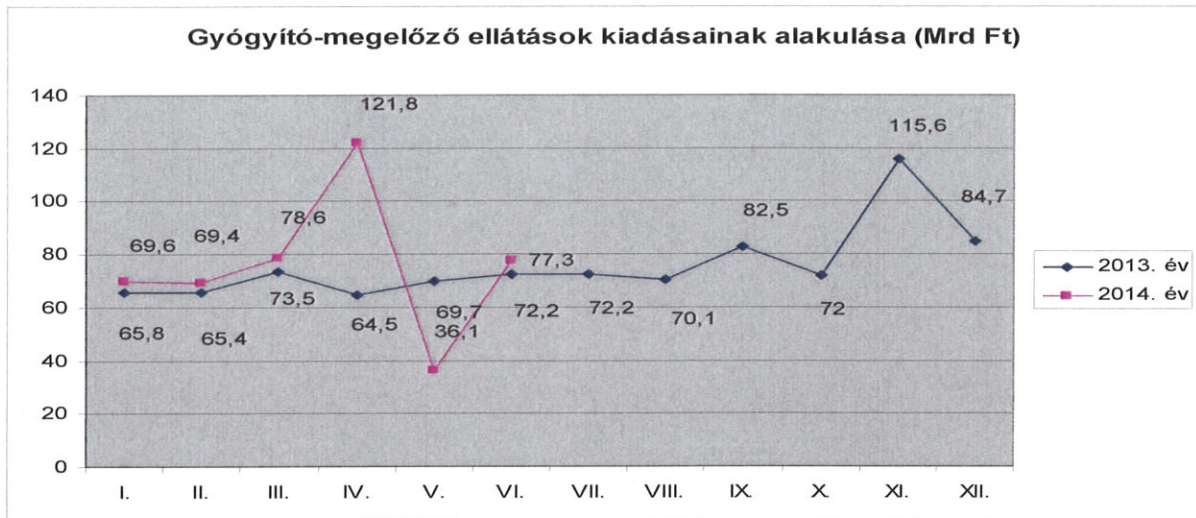
Az E. Alap módosított előirányzata 1884,2 Mrd Ft. A 2014. évi előirányzat módosítás oka az előző évi előirányzat maradvány igénybevétele (kb. 1,2 Mrd Ft), illetve az EU-s projektekből befolyt bevételi többletek előirányzatosítása (27,7 M Ft). Az E. Alap az év első hat hónapjában 38,8 Mrd Ft többlettel zárt a tervezetthez képest. Bevételei 965,7 Mrd Ft-ban, 51,2%-on, az időarányos előirányzatot 1,2 százalékponttal meghaladóan teljesültek. Kiadásai 926,9 Mrd Ft-ban, 49,2%-on, az időarányos előirányzattól 0,8 százalékponttal elmaradva teljesültek.

A Szociális hozzájárulási adó E. Alapot megillető része a Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. Törvény 26.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján – az előző évi 0%-os mértékről 3,7%-ra nőtt. Az E. Alapnak az egészségbiztosítási és munkaerő piaci járulékból való részese-dése az előző évi 82,35%-ról 80,89%-ra csökkent. Az időarányos előirányzatot meghaladó teljesítést a szociális hozzájárulási adó E. Alapot illető része és a munkáltatói egészségbiztosítási járulék, a biztosított egészségbiztosítási járulék, az egészségügyi hozzájárulás, a gyógyszer gyártók és forgalmazók befizetései, a baleseti adó és jogcímcsoporton befolyt jelentősebb bevétel többlet, a pénzügyi ellátások, a gyógyító-megelőző ellátások és az egészségbiztosítás egyéb kiadásai jogcím-csoportjain keletkezett jelentősebb megtakarítások eredményezték.

Az E. Alap bevételeinek 46,6%-át, 450,0 Mrd Ft-ot járulékbévételek és hozzájárulások jelentik. Az első hat hónapban 23,6 Mrd Ft többlet keletkezett, amely 2,8 százalékpontos növekedést mutat az időarányos előirányzathoz képest.

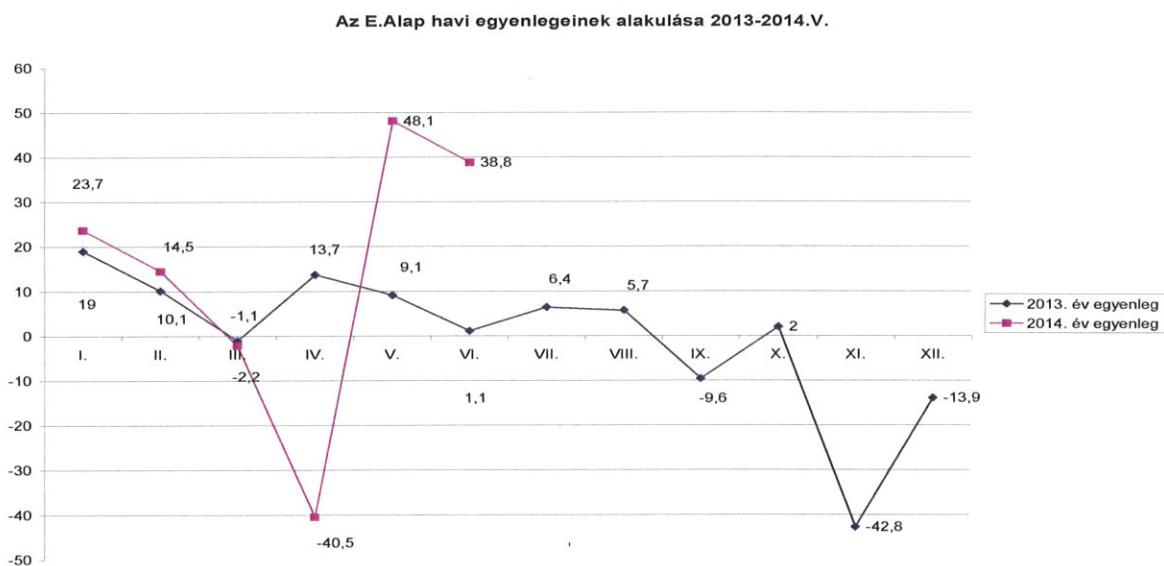
Az E. Alap kiadása az első hat hónapban 929,9 Mrd Ft volt, amely a tervezett előirányzat 49,2%-a, 0,8 százalékponttal alacsonyabb az időarányos előirányzathoz képest. 2013-ban ez 879,9 Mrd Ft volt, amely az időarányos előirányzattól 1,4 százalékponttal maradt el az év hasonló időszakában.

- A pénzügyi ellátások kiadásában az első hat hónapban 4,2 Mrd Ft megtakarítás keletkezett, ez 49,2 %-os teljesítést jelent. Ezen belül a gyermekgondozási díj 2,6 Mrd Ft megtakarítást, a rokkantsági, rehabilitációs ellátások címén az E. Alap az Ny. Alap részére 169,3 Mrd Ft-ot térített meg, így 3,2 Mrd Ft megtakarítás keletkezett az első 6 hónapban.
- Az E. Alap természetbeni ellátásain belül a gyógyító-megelőző ellátások az első hat hónapban 452,8 Mrd Ft-ban teljesültek, 13,1 Mrd Ft-tal, 1,4 százalékponttal elmaradva az időarányos előirányzattól. A gyógyító megelőző ellátások tervezésekor figyelembe vették az egészségügyi dolgozók béremelésének fedezetét, a nyugdíj mellett tovább dolgozók pénzellátást helyettesítő jövedelem-kiegészítését is. Az alapellátás és összevont szakellátás 10,0-10,0 Mrd Ft fejlesztéshez jutott, valamint 10,0 Mrd Ft céltartalékot képeztek. Az időarányostól való elmaradás arányos a tartalékkal.

Forrás: OEP vezetői tájékoztató

- A gyógyszer-támogatás jogcím-csoport kiadásai 1,7 Mrd Ft-tal, 0,4 százalékponttal haladták meg az időarányos előirányzatot. A gyógyászati segédeszköz támogatás 1,8 Mrd Ft-tal, 3,6 százalékponttal haladta meg az időarányos előirányzatot.

Az E. Alap havi egyenlegének idei IV. és V. havi alakulásában az játszott szerepet, hogy a gyógyító-megelőző ellátások május havi előfinanszírozása biztosítása érdekében április végén 44,5 Mrd Ft került kifizetésre bérjellegű kifizetések megelőlegezéseként.

Az E. Alap kiadásai összességében az időarányosnak megfelelő szinten alakulnak, a korábbi évek tapasztalatai alapján az év második felében a magasabb táppénz kifizetés miatt a kiadás növekedése várható. A járulékbételek júliusi alakulása, valamint az év utolsó hónapjaiban

várható kiadások alakulása befolyásolja a várható egyenleget. 2013. évi egyenleg -0,5 Mrd Ft volt, és várhatóan 2014-ben is a bevételek és kiadások egyensúlyban lesznek.

Rövidítések jegyzéke

ÁKK Zrt.	Államadósság Kezelő Központ Zrt.
ÁFA	általános forgalmi adó
ÁSZ	Állami Számvevőszék
E. Alap	Egészségbiztosítási Alap
EDP	Európai Unió Túlzott Hiány Eljárása
BGA	Bethlen Gábor Alap
EIB	Európai Beruházási Bank
ELKA	Elkülönített Állami Pénzalapok
EU	Európai Unió
EVA	egyszerűsített vállalkozói adó
GDP	Bruttó hazai termék
Gst.	Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény
KATA	kisadózó vállalkozások tételes adója
KESZ	Kincstári Egységes Számla
KNPA	Központi Nukleáris Pénzügyi Alap
KIVA	kisvállalati adó
KP	Magyarország Konvergencia Programja 2014 – 2017
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
KT	Költségvetési Tanács
Kvtv.	2013. évi CCXXX. törvény Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről
Kvtv. vélemény	13110. számú ÁSZ Vélemény Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslatról (2013. október)
M Ft	millió forint
MFB Zrt.	Magyar Fejlesztési Bank Zrt.
Mrd Ft	milliárd forint
NAV	Nemzeti Adó- és Vámhivatal
NEFA	Nemzeti Foglalkoztatási Alap
NGM	Nemzetgazdasági Minisztérium
NHP	Növekedési Hitelprogram
NKA	Nemzeti Kulturális Alap
NMHH	Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
Ny. Alap	Nyugdíjbiztosítási Alap
OVA	Országvédelmi Alap
RKI	Rendkívüli kormányzati intézkedések
SZHIA	Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapja
SZJA	Személyi jövedelemadó
TAO	társasági adó
WMA	Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap
Zárószavazás előtti vélemény	Elemzés a Költségvetési Tanács részére a 2014. évi költségvetési törvényjavaslat zárószavazás előtti munkájának támogatásához

